

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

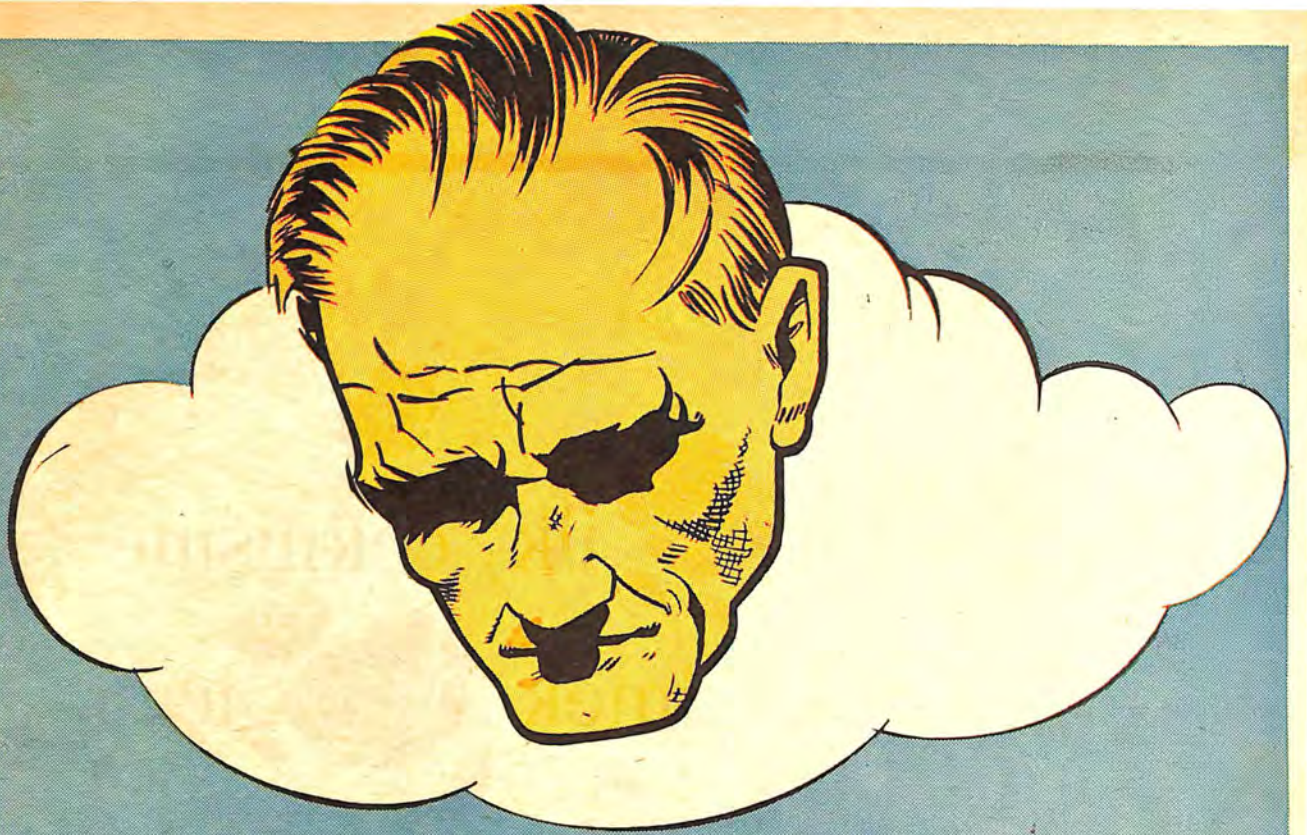
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

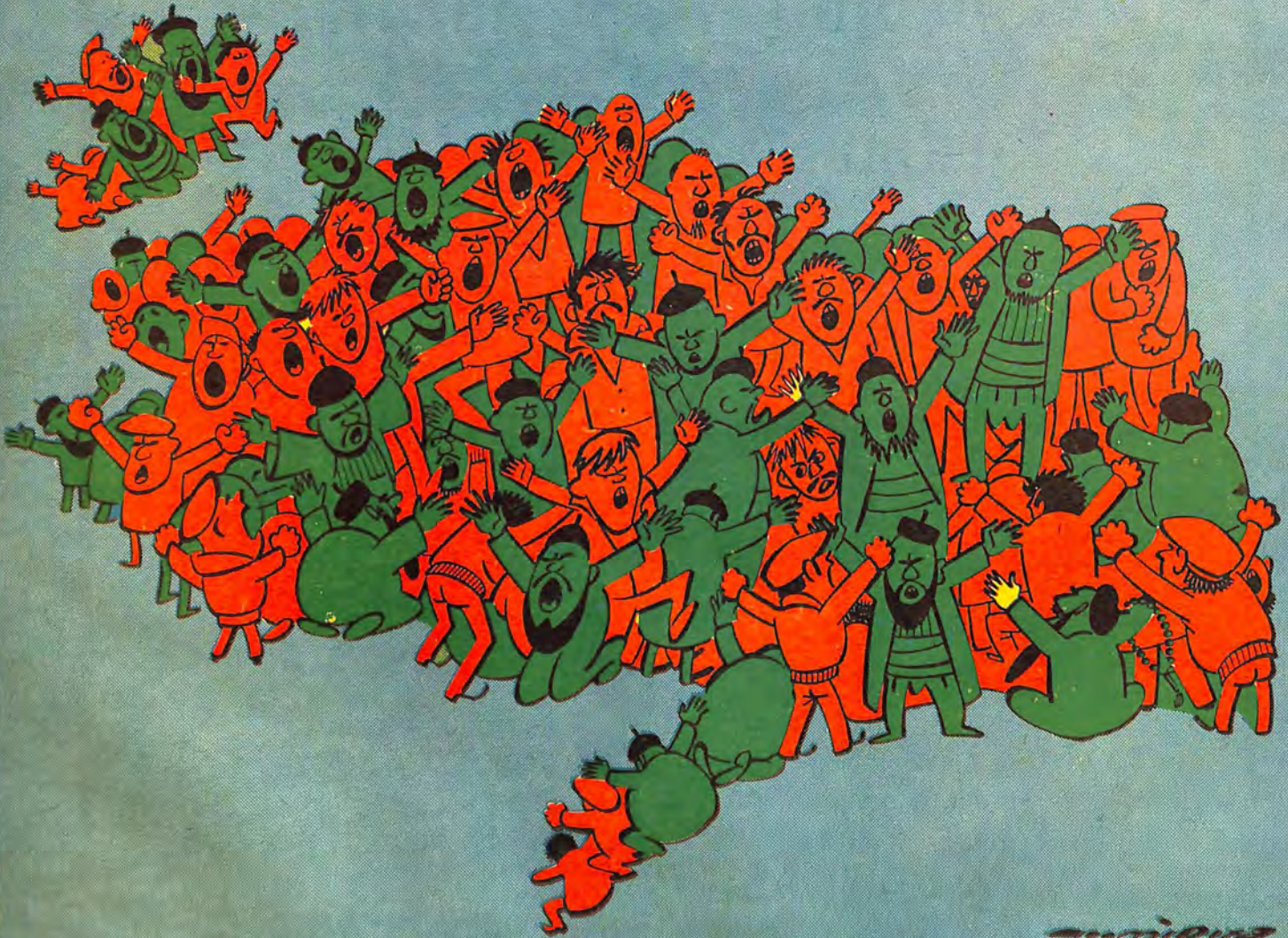
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

AKI

— 19 Mayıs 1919 un yıldönümünde.. —

Kalabalık — Go Home!.. Yuuuh!.. Ayasofyaaa!..
Atatürk — Ah bir daha ayak basabilsem!..

Atatürk

Yılın ilk çekilişine
katılabilmek için
tasarruflarınızın
tamamını **4** Haziran
tarihine kadar
Türkiye Bankasına
yatırırsınız.

50 Apartman Dairesi
5 adet 100.000 lira
50 adet 10.000 lira
100 adet 5.000 lira
500 adet 1.000 lira

ayrıca
zengin para ikramiyeleri

(Vadesiz her 200,
vadeli her 100 liraya
bir kur'a numarası)

TÜRKİYE BANKASI
paranızın... istikbalinizin emniyetidir

(Yeni Ajans: 3077—95)

AKBABA

Yıl: 44 Cilt: 10 Sayı: 21 • Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ • 18 Mayıs 1966

BUGÜN, Mustafa Kemal'in Samsun'a ayak bastığı gündür. Türkiye'nin kuruluşu bu ilk adımla başlar.

Bir küçük teknede bir büyük maceraya atılırken kime güveniyordu? Beş yıl, beş cephede kanını akıtmış yaralı orduya mı?.. Kurtuluşu baş eğmekte arayan yığın saraya mı?.. İdamına fetva veren meşihate mi?

19 Mayıs 1919, dönüşü olmayan bir gidişti!

Ölümünden yirmisekiz yıl sonra, hâlâ onu tam çapı ile çezecek kaleml bekliyoruz.

Bütün partiler, ona ihanet etmiştir. Kendi partisi bile!

Onun parmağı yarınlara uzanmış altın bir oktu. Yerimizde durmak, düşmekti onun için. Biz, onun ölümünden sonra, yerimizde bile durmadık. Düşündünüz mü hiç: Ne kadar gerideyiz 1938 den?

Dağları devirmişti, kayaları parçalamıştı, yolu dümdüz etmiş, açmıştı arkasından gelenlere... Şimdi, her adımda tökezlediğimiz bu taşlı yol, bu dikenli yol, bu karanlık yol, kim der ki, Mustafa Kemal'in açtığı ışıktır yoldur?

Neden mi?.. Ben söyleyim size: Onun, bu milleti sevmekten, bu memleketi çağdaş düzeye çıkarmaktan başka aşkı, ihtirası yoktu da ondan... Büyüktü, küçüklerin gücü olan kin, onun kalbine giremezdi. Büyüktü, kimseyi kıskanmazdı. Büyüktü, kimseden korkmazdı. Büyüktü, kendisine rakip aramazdı.

Türkiye, mühendislerini Çanakkale'ye gömmüştü. Hukukçularını Kafkasya'ya gömmüştü. Doktorlarını, mimarlarını, çöle gömmüştü. Yarınlar ışık tutacak bütün meşale-

Tek partili Demokrasi

ler sönmüştü, bir nesli tükettiğimiz cephe-lerde...

O, toplayabildiği ateş böceklerinden bir aydınlar ordusu yaptı. Çevresindekilere vazife verdi, şeref verdi, kendi gücünden güç verdi!

Size, bir dünya şöhretinden parçalar sunacağım. Profesör Mauric du Verger, bakınız, Les Partis Politiques = Siyasî partiler adlı kitabında onu nasıl anlatıyor:

«Tek parti ile demokrasiyi birleştirmek, kutsallığa hakarettir. Ama Atatürk, bunu başarı ile yaptı.»

«Atatürk'ün tek partisi ile ne Almanya'daki Hitler, ne İtalya'daki Mussolini, ne Portekiz'deki politik sistem arasında hiçbir ilişki yoktur.»

«Onun ilk karakteristik orijinalliği, demokrasi ideolojisi içinde kalmasıdır.»

«Ne milis kuvvetlerine, ne de hücreler teşkilâtına dayanmadı Atatürk.»

«Türkiye'yi, özellikle laiklik yolundan çağdaş medeniyete ulaştırmak istedi.»

«Dayanağı, milletin çoğunluğudur. Tek liste sistemi, bu çoğunluğun değerini azaltmaz. Muhakkak ki, ne zaman bir plebisit yaptırsa, millet çoğunluğu, tam hürriyet içinde, onun çevresinde toplanacaktı.»

«Partisinde, kovmak yoktu. Tasfiye etmek yoktu.»

«Partisinin programı, bir nevi radikal sosyalist programı idi.»

«Tek parti içerisinde, çok partiler sistemi görürsünüz. Birbirine uymayan her türlü fikir, bu partide açıkça ve art düşünce yaratmaksızın tartışıldı. İsmet Paşa — Celâl Bayar çatışması, bu tek parti içinde, bütün icapları ve taraftarları ile vardı.»

«Atatürk, partisinin içinde, demokrasiyi devam ettirecek kadroları yaratmaya çalışıyordu.»

Mauric du Verger, bu çok ünlü kitabında, Atatürk'e hayranlığını altı sayfada anlatıyor. Altı sayfanın ne olduğunu anlatabilmek için söyleyeyim: Hitler ve Mussoliniye verilen önem altışar satır bile değildi!

Büyük hukuk profesörünün, üç yıl önce yayınladığı Dictateur isimli kitabında da yine Atatürk sistemi üstünde önemle durduğunu görüyoruz. Onun, tek parti ile nasıl bir amaç yöneldiğini inceleyen Mauric du Verger, ilerleme yolunda olan geri kalmış memleketlere, Atatürk sistemini, demokrasiye ulaştıran en başarılı geçit diye göstermektedir.

Bir dünya düşünürünün görüşlerini böylece özetledikten sonra, hayalimizin gözlerini bir daha geriye çevirdik, kırkyedi yılın gerisine:

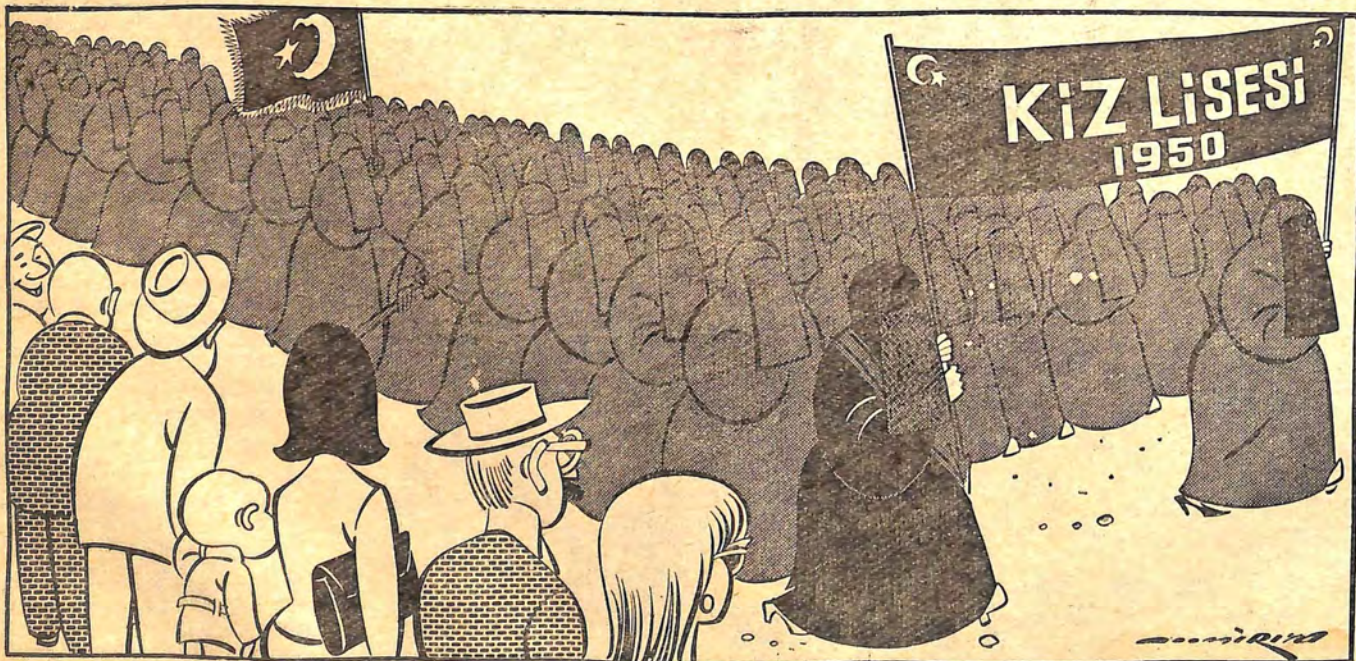
Bir dediği iki olmayan o eşsiz liderin, tek parti meclisine, ömrü boyunca gösterdiği büyük saygıyı, büyük güveni, bugünkü perişan demokrasimizin çok partili meclisi karşısında, anlatılmaz bir hüznle düşünmeyen tek kişi bulunur mu acaba?

Onun ölümünden beri, O hergün büyüyor, biz hergün küçülüyoruz.

Tanırım! Ona, büyüklüğü yeter. Bizi daha küçültme artık!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Mecliste yuhalanan bir milletvekilinin istediği 19 Mayıs bayramı:

Güneş ufuktan şimdi doğar... Yürüyelim arkadaşlar!

DOLMUŞ TAKILER

Adnan Veli

MÜJGÂN Hanım, akşam ezanından sonra dolmuşu binmiş, geçen yıldan beri tövbeliydi. Hele kızıyla beraber olunca, otomobilin yanına yanaşmıyordu. Geçen yıl, Zeytinburnu'na giderken, pala bıyıklı, gözleri akıllı akıllı bir şoförün yüzünden epeyce heyecan geçmişti.

Bu akşam, yanan Kadıköy iskelesinin önündeki durakta yirmi dakikadan beri Esentepe otobüsünü bekliyorlardı. Kız, ikide bir mız-mızlanıyordu:

— Anne!.. Vallahi sen, enikonu evhamlı olmuştun. İstanbul'un göbeğinde, bu kadar ahalinin, polislin gözü önünde, bizi kaçırarak değiller ya.. Şuracıktan bir dolmuşa binip yirmi dakika içinde gideceğimizi yere gideriz.

Müjgân Hanım itiraz ediyordu:

— Hadi hadi.. Ben tecrübe görmüş kadımsın.. Benim kafamın üstünde, seninki gibi kavak yeli esmiyor. Neyin altından ne çıkacağını bilirim ben.. Otobusumuza biner, gideceğimize yere selâmetle gideriz.. — Ama ben her vakit, dolmuşa gidip geliyorum anneciğim..

— İyi mârifet yapıyorsun.. Dürdane Hanımın başına neler geldiğini duymadınsa, git de sana Samatya Karakolunda anlatıversinler.

— Anneciğim, yarım saat daha beklesek, bu Esentepe otobüsünün geleceği yok..

— Gelinciye kadar bekleriz.. Arkamızdan, Bursa spor kulübünün oyuncularını kovalamıyor ya! O sırada, önlerinde bir otomobil durdu. Kalın sesli bir şoför, yanın-

da oturan adamın omuzundan seslendi:

— Şişli, Mecidiyeköy, Levent!

Kız, annesinin kolunu sarstı:

— Haydi anneciğim, Allah'a şükre binelim.. Evhamın sırası değil..

— Ayol, beni de kendine uydurmasana.. Ben, asıl senia yüzünden evhamlanıyorum, yelloz!

Şoför sordu:

— Ne tarafa, valde?

Kız, annesini beklemeden cevap verdi:

— Esentepe!

Müjgân Hanım, çaresizlik karşısında, otomobile doğru sokularak ekledi:

— Oğlum, biz tam Subay Evlerinin önünde inceciz.. Oraya kadar götürür müsün bizi?

— Gel bayan, çabuk gir..

Önce kız, arkasından annesi, besmeleyi çekerek bindi. Araba hareket ettikten sonra, şoförün yanında oturan adam, geriye dönerek, önce Müjgân Hanıma, sonra da uzun uzun kızın yüzüne baktı. Müjgân Hanım «İnnâ âlaynâ» süresini okumaya başlamıştı. Şoför de yüksek sesle şarkı söylüyordu:

«Çirkin ile bal yenmez,
Güzel ile taş taşıl!»

Sonra, yanındaki adama dönüp, onun da düşüncesini sordu:

— Güzel dediğin, hele bir de esmer olursa, o vakit tonlarla taş taşıl, öyle değil mi bey abi?

— Eyvallah tosunum..

Müjgân Hanım, usulca eğilip, kızın kulağına fısıldadı:

— Kız! Mantonun yakasını iyice örtsene.. Baharın mı başına vurdu

yoksa? Duymuyor musun herifin şarkısını?

— Amaaan anneciğim, sen de her şeyden bir mânâ çıkartıyorsun..

— Çıkartırım helbet.. Mânâ çıkarmayacak gibi değil ki.. Herifin söylediği rumizli lâflara baksana!

— Kendi kendine konuşuyor, bize ne?

— Haaa, demek, kim ne söylerse söylesin, sen kendi üzerine alınmı-yacaksın. Bu kulağından girip öbür kulağından çıkacak, öyle mi? Seni bari Belediye Meclisine yazdıralım da, orada çalış..

Şoför, Bankalar Caddesinden geçerken, kaldırımın üstünde duran iki kişiden biri seslendi:

— Dolapdere!

Şoför biraz düşündü, sonra:

— Gelin bakalım, siz de gelin, dedi.

Yolculardan biri öne, öbürü arkaya, Müjgân Hanımın yanına bindi. Arkaya binen adam, şoförü tanıdı:

— Kâfir Osman, sen misin? Üsküdar'daki «Selâmsız» mı taşındın yoksa?

Şoför geri dönüp, onun yüzüne baktı:

— Vay abicim, vallahi tanıyamadım.. Az bi şey mastorum. Kusura bakma.. Nerelerdesin be Şemsi abi? Seni evlendi diye duymuştuk..

— Bu zamanda akli olan evlenir mi?

— Doğru dedin valla abi.. Bu bol-lukta birini alıp, birini bırakacak-sın. Sen şimdi ne iş yapıyorsun abicim? Çarşıkapı'daki dükkânı kapadın diye duydum.

— Kapadım.. Başka işe girdim.
— Ne işi?
— Bilet işi..
— Nasıl bilet işi?
— Basbayağı.. Sinema bileti satıyorum!

— Ha, yani karaborsa mı?
— Evet..
— Geçindiriyor mu bari seni?
— Dükkândan çok iyi..
— Yalnız ki benim anlayamadığım bir şey var. O kadar sinema bilâtını nereden buluyorsun?
— Sinemanın içinden alıyorum..
— Veriyorlar mı bari?
— Niye vermesinler? Hem onlar kazanıyorlar, hem de ben!
— Peki, Belediye ne diyor bu işe?
— Belediye karışmaz.
— Polis ne diyor?

— Ne desin? Polisin hepsi, iyi kalbidir. Üç ayda bir kere uğrayor sinemanın kapısına.. Bizim arkadaş-lardan birini görüp «Bir daha yakalarsam, sizin kulaklarınızı çekerim haaaa!..» diyip gidiyor.

— Hani bir zamanlar gazeteler yazdıydı. Bilet karaborsacıları yakalanıyor dediydi?

— Yahu bu işin yasağı olmaz be kardeşim.. Yaniya başa çıkılmaz demek istiyorum. Orfi idare bile başedememişti bu işle.. Askeriyenin başa çıkamadığı bir işle, sivil idare mi başa çıkacak?

— Orası da doğru.. Yaniya sel-beşce çalışıyorsun değil mi abicim?
— Allaha şükür.. Geçinip gidiyoruz. Sen şimdi o lâflara boşver de, bizi bu akşam, iyice eğlenilecek bir yere götür.. Anlarsın ya.. Bizde para girila!

— Helbette abicim, sen emret.. Şimdi şuradan Kasımpaşa tarafına sapalım, gayet memnun olacaksınız..

Müjgân Hanım, şoförün, Şişane'den aşağıya doğru saptığını görünce büsbütün pırelendi:

— Oğlum, ne tarafa gidiyorsun öyle? Bizi Esentepe'ye götürmek kavliyle bindirmedin mi?

— Sizi götüreceğim oraya.. Meraklanma valde.. Sen duanı oku-mıya bak..

— Ayol, sen benim dua okuduğumu nereden biliyorsun?

— Demindenberi ense kökümde, keşişleme rüzgârı gibi üfürüp duruyorsun be valde!

— Üfürürüm helbet.. Allah, kazadan belâdan esirgesin diye dua ediyorum. Sen bizi kestirmeden Esentepe'ye götüreceksin misin?

— Valde, bu araba dolmuş arabası.. Bunun yolu, senin. İstedğin yoldan geçmez.

— Peki, Esentepe'nin yolu da, Kasımpaşa'dan mı geçer?

— Biz, döner dolaşır, seni oraya bırakırız.

— Ben Kasımpaşalara dünyada gidemem. Durdur da inelim..

— Seyriseferin önünde duramayız. Az aşağıda in..

— Ay vallahi şimdi bağıracağım.. Paranı vereyim de indir bizi..

— Yahu, amma da belâya çatlık bel!.. Senden üç kuruş alacağız diye onbeş lira ceza mı verelim?..

— Çabuk durdur arabayı.. İnce-geçiz!

— Az aşağıda inersin..

Müjgân Hanım bağırımıya başladı:

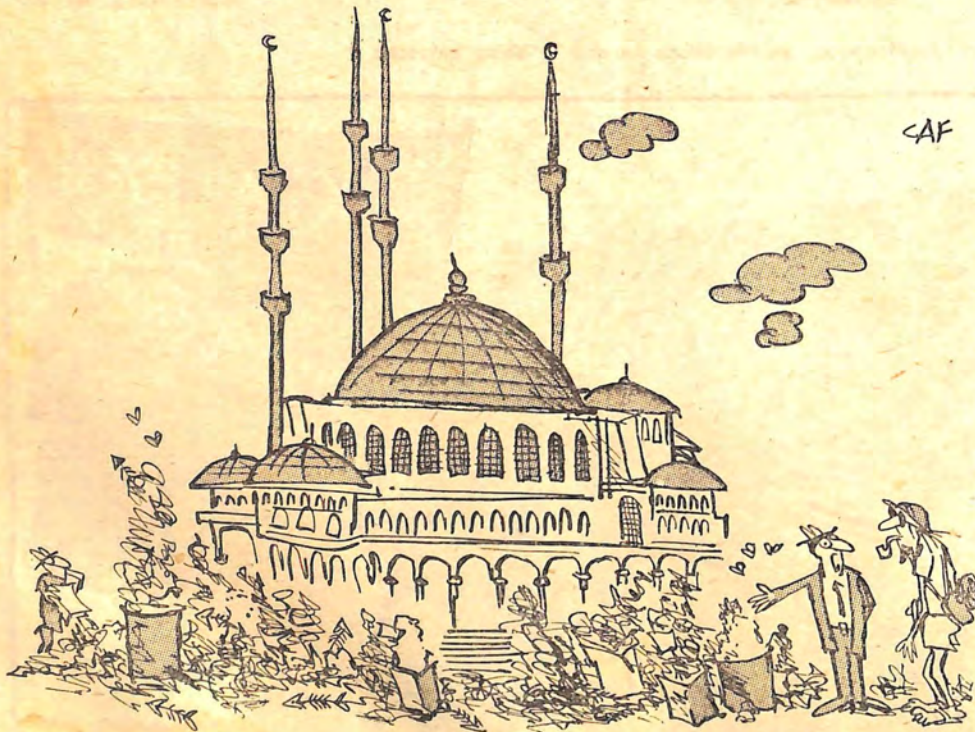
— İnemem herif!.. Burada ineceğim!

— Sen bana herif diyemezsin, morruk..

— Moruk, senin anana derler.. İt herif.. Kızı, gözüne kestirdin galiba? Ama sana şunu haber vereyim: «Her kamsı, zurnayı öttürmez..»

— Hadi in aşağı arabadan da, başımı derde sokma benim, gece vakti..

Cami duvarlarına çöp dökülüyor.. — Gazeteler —

— Cami Mimar Sinan'ın, çöpler de Belediyenin eseri Mister!

Şoför durdu. Müjgân Hanımla kızı, parayı verip arabadlan aşağı, kendilerini atarcasına indiler. Kadın, ayağını yere basar basmaz, baş parmağı ile damağını bastırdı. Kız, sinirlenmişti. Hırçın bir sesle:

— Niye indik sanki? dedi.

— Senin kafana bir tane vurur sam, Fransız mezbahasında sığır öldürüyorlar sanırsın.. Herifin muraadını anlıyamadın mı hâlâ? Ama bunlar, hep senin yüzünden.. «Allıgını, pudranı idareli sür» diye sana yüz sefer tenbih ettim. Erkeklerin arasında çıklet çiğnenmez diye kaç sefer tenbih ettim sana.. Elâlemin tulumbacılarıyla başımı derde sokmak için mi benimle beraber geldin? Haydi düş önüme de, caddeye çıkıp doğru dürtüst Levend otobosuna binelim.. İstanbul gibi yerde dolmuşa binmek, sözüm eşikten dışarı, ne gece vakti mezarlıktan geçmiye benzer, ne de Yerlimallar pazarından, kavgâ doğuş çiçekli pân almıya benzer..

Haydi kuyruk sallama, haydiii!.. Yürü bakalım otobos caddesine!.. Ben böyle itlerin korkusuyla helecan çekeceğime, otobosun çimdigi-ne dündeeeeee razıyım...

Adnan VELİ

Gecekondu olaylarında polise taş atanlar tahrik edilmiş.. — Gazeteler —

Polis — Ya salaklar attın, ya solaklar!..

Liderden lidere seçim mesajı

İnönü'den Demirel'e

Sayın Süleyman Demirel,

Senato seçimleri dolayısıyla size ve süvarisi bulunduğunuz kır ata en iyi dileklerimi sunar-ken bazı hususları açıklamakta sayısız faydalar görüyorum:

Yeşil çuha eğerlerle stislediğiniz kır atın, seçim alanına doğru şahlanış pek güzel. Ancak sol ayağı sakat olduğu için senato kapısında tökezlemesi muhtemeldir. O, tökezlemese bile biz bazan koro halinde, bazan da solo halinde feryatlar koparak onu ürkütmek, tökezletmek ve soluğunu kesmek azmindeyiz.

Partimizin emektar odacıların-

dan Solak Murtaza, kırık -çıkık işlerinde birebirdir. İsterseniz kır atınızın ayağını — reçetesi özel surette Dr. Baykam tarafından hazırlanmış — siyasi bir solisyonla yapıştırabilir.

Sol anahtarı gibi CHP notaların önünde kıvrılmış bulunan TIP takımı, bizim soluk pembe rengimiz yanında turnusol kâğıdı gibi her gün biraz daha fazla kızarmaktadır.

Sahaya çıkan öteki takımların oyuncuları ise soluya soluya koş-salar bile ne bize, ne de kır ata yetişebilirler. Çünkü sol açıkları ve de sol bekleri yetersizdir. Takım kaptanları ise bir solukta sahayı terkedecek cinstendir. Oysa ki biz, her seferinde yuhalandığı halde yine fütursuzca mikrofona çıkacak kadar pişkin solist şarkıcılar gibiyiz!

Gerek kır atın durumunu, gerek öteki takımların güçsüzlüğünü tüm vatandaşlar farketmişlerdir. Ankara'nın Solfasol köyü muhtarı bile umutlarını soldurmamak için partimize geçmiştir. Senato seçimlerinin yaklaştığı şu sıralarda Üniversite gençleri pasolarını CHP Gençlik Kollarından temin ederek gerek-

li her türlü nümayiş için solelimizin işaret parmağına gözlemektendirler.

Tersine çevirdiğimiz trafik kurallarına uyararak soluğunuz kesilmeden sağ salım Senatoya varabilmeniz için, yolun daima sol tarafını tercih etmenizi temenni eder, gözlerinizden öperim.

İSMET İNÖNÜ

Demirel'den İnönü'ye

Sayın İsmet İnönü,

Mesajınızı aldım. Sağ olunuz!.. Kır atın ayakları çok şükür sapasağlamdır. Dr. Baykam'ın reçetesiyle hazırlanan merhemi sağlık müdürleri eliyle teşkilâtınıza yollar ve partinizin içinde tökezliyenlerin kullanmalarını sağlarsanız daha isabetli olur. Siyasi kursağı şimdiye kadar «Oy»la dolmamış CHP li dostlarınız da kursaklarındaki yaranın sağlanması için merheminizden faydalanmış olurlar.

Seçim sağnağında küplerini dolduramayanlar, kır atın sağrısına bakarak susuzluktan yutkunmaya mecburdurlar. Özellikle senato seçimlerinde sağ duy-

nuzu daha çok işleterek bu gerçeği kavrayabilirsiniz.

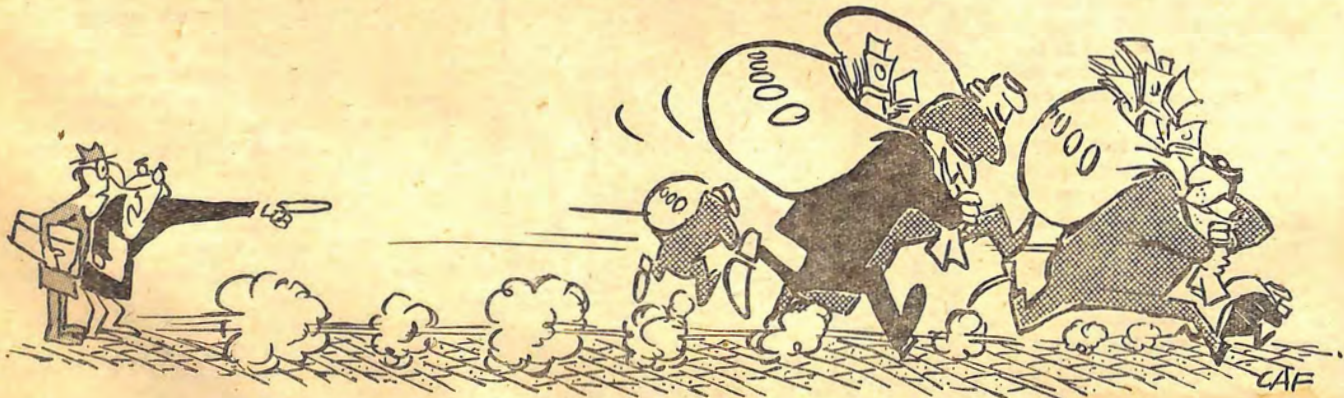
Sağacıktan oynayan oyuncularınızdan Sayın Banguoğlu'nun sağlığınız üzerinde olumsuz etkiler bıraktığını dâmadınızın sağdıcından öğrendim. Seçim ya-sağına rağmen her şeyden habermiz vardır.

Trafik kurallarına göre yolların sağından gidilmesi gerektiğini trafik arabalarındaki hoparlörler, vatandaşlara sağlık veriyorlar.

Sağhıcakla kalmanız temenni- siyle ilginize ve mesajınıza teşekkür ederim, paşam!.. Var olu- nuz, sağ olunuz!..

SÜLEYMAN DEMİREL

Uçuculardan vergi alınmayacak... — Gazeteler —

— Peki, bu kaçıcılar ne olacak?..

PAZARTESİ

Nöbet!

Atatürk anıtı önünde, günlerce, gecelerce nöbet tuttu gençlerimiz, milletvekillerimiz, generallerimiz...

Ne kadar, ne kadar, ne kadar isterdik: Süleyman Demirel'i de beş dakikacık olsun bu nöbete katılmış görmeyi...

Beş dakika, onu en az beş defa büyüttü!

Atatürk, Demirel'e bir Başbakanlık verdi. O da Atatürk'e beş dakikasını veremez miydi?

SALI

Yarış!

Devlet Plânlama Teşkilatının verdiği habere göre, dünyada adam başına en az elektrik kullanan millet bizmişiz.

Peki, en az et, en az yumurta, en az şeker yiyen millet biz değil miyiz?

Hastanesi en az, mektebi en az, tiyatrosu en az, okur yazarı en az memleket kimdir sanki?

Azlıkta, evvel Allah kimsele, kimsecikler bizimle yarış edemez!

ÇARŞAMBA

Saygı duruşu!

28 nisan için Büyük Millet Meclisinde saygı duruşu yapıldı. Yerindedir. Biz de, kalemimizi kılıç gibi çekip selâmlıyoruz, altı yıl önceki 28 nisan şahlanışını!

Yalnız, bazı milletvekilleri, saygı duruşuna katılmamak için kaçmışlar salondan...

Dilimizin ucuna gelenleri söylemeden önce soralım: Kimmiş bu saygı kaçakları?

Gazeteler yazdı: Menderes'in oğlu ile Bayar'ın kızı ve Gedik'in, Ağaoglunun hanımları...

E, insaf be!.. Birinin babası ipe çekilmiş, birinin babası yıllarca Yassıadada, Kayseri cezaevinde yatmış, birinin kocası pencereden kendisini so-kağa atıp kaldırımlarda can vermiş, öbürünün de kocası asılmaktan, önce ömür boyu hapis, sonra afla kurtulmuş...

Şimdi bir de bu âkıbeti hazırlayan ön ihtilâle saygı duruşu mu yapsınlar?

Yapamazlar elbet... Bu hiçbir insandan istenemez!

Peki, bu olayın suçlusu yok mu?.. Var elbet: İhtilâlin ilk meclisine, bu yaralı insanları aday gösterenler!

7 gün

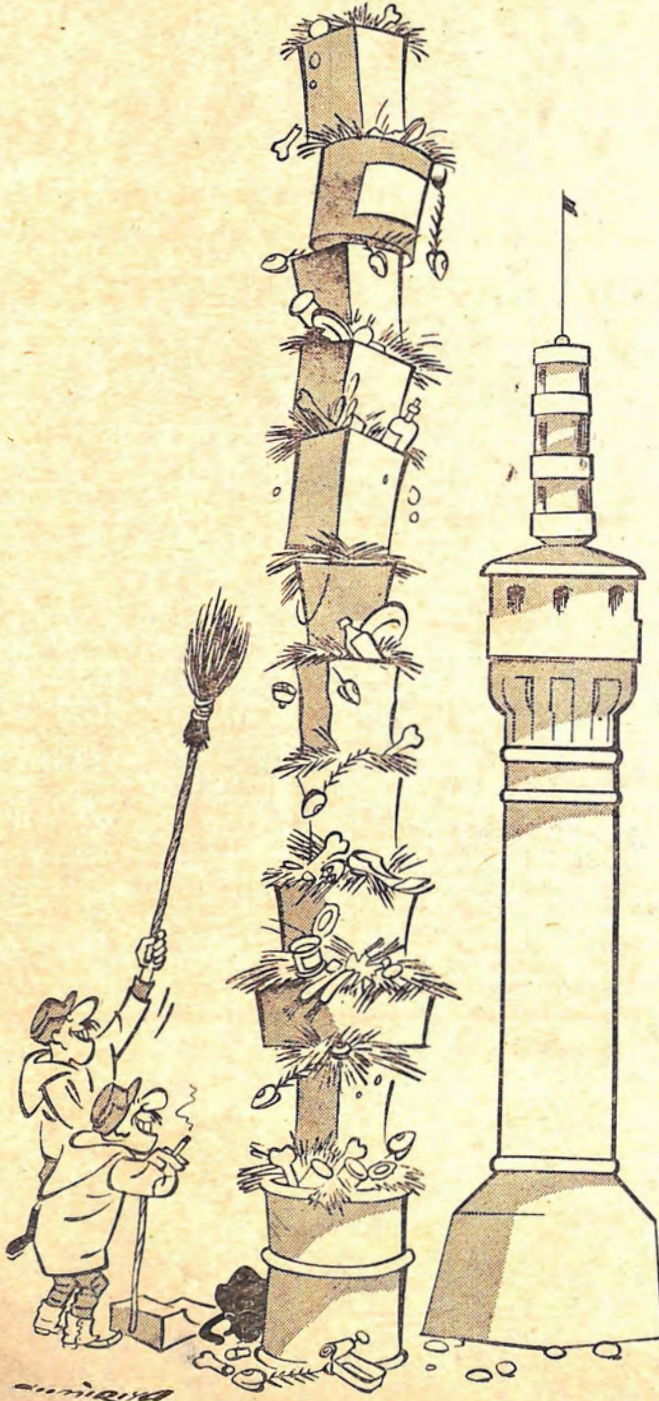
PERŞEMBE

Külâh

Yeni Gazetenin yayınından öğrendik: İngiltere'de mevlevilik almış yürümüş...

Ne dersiniz, acaba şair şu güzel mısraı İngilizler için mi söylemiş:

Mevlevidir sevdiğim her dem külâh eyler bana!

Çöpçü — Hey gözünü seveyim, bak hele bizim teneke gule Beyazıt gulesini geçti!..

CUMA

Sual, cevap

Meslekdaşlarımız, Demirel'i hava alanında yakalamışlar:

— Efendim, milletvekillerinden Mevlüt Yılmaz'ın general Ülgenalp için mecliste söylediklerine ne dersiniz?..

Zavallı Demirel kimbilir kaç kere yutkunduktan ve kaç kere lâhavle çektikten sonra:

— Canım, demiş bu da mı benden cevap isteyen bir sual?

Bir Fransız düşünürü ne güzel söylemiştir:

«İnsanların bilgisi ve zekâsı yalnız verdikleri cevaplardan değil, sordukları suallerden de anlaşılır!»

CUMARTESİ

A. P. balosu

Cumartesi akşamı Hilton'da balo vardı: A.P. balosu... E, parti balosu olur da nutuk olmaz mı?.. İl Başkanı heyecansız bir nutuk çekti.

Heyecanı yoktu ama, sonunda «Cenab-ı Haktan» dilekleri vardı!

Balo icad edildi edileli böyle şey görülmüş müdür acaba?

Bırakın balonun vatani Avrupa'yı, Türkiye bile görmemiştir böyle mübarek bir balo!

Hem rakı iç, hem saz çal, hem şarkı söyle, hem dans et, hem de dua...

Hani içki düşkününü bir padişah, yaptırdığı camii gezerken yanındaki Şeyhülislâma sormuş:

— Nasıl buldunuz efendi hazretleri?..

Sözünü esirgemez adammış Şeyhülislâm:

— Güzel, demiş, çok güzel.. Yalnız şuracıkta bir de meyhanesi olsaydı!

A.P. iktidarı — tövbe, tövbe — camiye meyhane değil ama, meyhaneye cami havası getirdi!

PAZAR

Sinekler!

Âdet oldu artık, her pazar bir fıkrâ anlatıyoruz. Bu pazar da geleneğe uyalım:

Arap, hurma ağacının gölgesine sığınmış, uyukluyor. Suratında yüzlerce sinek!

Önünden geçen bir yolcu:

— Hacı, demiş, yüzün sinek dolu.. Kovsana şunları...

Hacı, ürktükten korkarak:

— Lâââ... Onlar tok, kovarsam açları konar!

Ne dersiniz, hakkı yok mu hacının?

YEŞİL Çölden

Yusuf Ziya Ortaç

Onsekiz yılda!

25 Nisan 1966, İsrail devletinin kuruluş yıldönümüdür. Dalgınlıkla aklınıza yüz yıllar gelmesin, onsekizinci yıldönümü...

Bir yapılan işlere, bir bu onsekize bakınca, hayretle ısırmak için elinizin on parmağı az gelir! Bakınız size birkaç rakam dökeyim:

Tarım: İşlenmiş toprak, 1949 da, dört yüz bin acre. 1965 de, bir milyon iki yüz bin. (Bir acre 400 metre karedir. Artış, üç misli.)

Sulama: 1949 da, sulanmış toprak yetmiş beş bin acre. 1965 de, üç yüz seksen bin. (Beş mislinden çok artış.)

Vapurculuk: 1948 de dört gemi, altı bin ton. 1965 de doksan gemi, bir milyon ton. (Sayıca yirmi iki mislinden fazla artış, tonca, yüzelli beş misli!)

İhracat: 1949 da, tüccar malı ihracat, yirmisekiz milyon beş yüz bin dolar. 1965 de dört yüz altı milyon. (Ondört misli artış.)

Nasıl mı oluyor böylesine kaikını? Bunun cevabını da yine iki rakamla vereyim size:

İsrail'de, öğrenci sayısı, 1948 de yalnız yüzotuz bindir. 1965 de, yediyüz yirmibin!..

İsrail'de, öğretmen sayısı, 1948 de yalnız beşbin dördüyüzdür. 1965 de, otuzdörtbin üçyüzkırk!

Demek İsrail nüfusunun üçte biri, öğretmen ve öğrenci olarak okullarda, liselerde, üniversitelerde...

Türkiye'mizde mi?..

Kâğıt üstünde, öğrenci sayımız 5.051.026 dır.

Demek, İsrail örneği bir öğrenci düzeyine varabilmemiz için, beş milyona bir beş milyon daha katmamız lâzım...

Yine kâğıt üstünde, öğretmen sayımız 147.557 dir.

Demek, İsrail örneği bir öğretmen kadrosu kurabilmemiz için, yüzkırk yedi bine bir o kadar daha değil, iki o kadar daha kattığımız gün, ancak yaklaşmış oluruz!

İşte, kafa kalkınmasına verdikleri bu önemdir ki, İsrail'de kalkınma hızını yüzde ona fırlatmış. Biz yüzde yedi idealine ancak kâğıt üstünde tırmanıyoruz!

İşte, milletçe bilgiye gösterdikleri bu saygıdır ki, İsrail'de milli gelir, fert başına, binyüz doları aşmıştır. Eğer rakamın ciddiyetine inanırsanız, bizde yüzdoksan dolardır!

İşte, bütün kalkınmaların, kafa kalkınması ile başlayabileceğine inandıkları içindir ki, ikibuçuk milyon nüfusu İsrail'de beş üniversite vardır. Bunu ölçü alırsak, Türkiye'nin her ilinde bir üniversite açmalıyız!

İsrail, bu aydınlar kafası ile kumu toprak yaptı. Denizin tuzunu aldı, suyunu tarlada kullanıyor. Yeryüzünde oksijen 17 yap tek memleket ol

Dünyanın ilk veremsiz büyük baş hayvan sürüleri İsrail'de.. İsrail'de sızma yok. Ama İsrail'de dört yüz kişiye bir doktor var. Ama yeryüzünde nüfusuna göre kitap basmakta, kitap yaymakta, kitap okumakta İsrail dünya ikincisi!

Daha dün bizden yumurta alan İsrail'de, bugün adam başına günde bir yumurta düşüyor. Acaba otuziki milyon insanımıza her gün bir yumurta yedirebilsek, Türkiye'nin iş gücü ne olur?

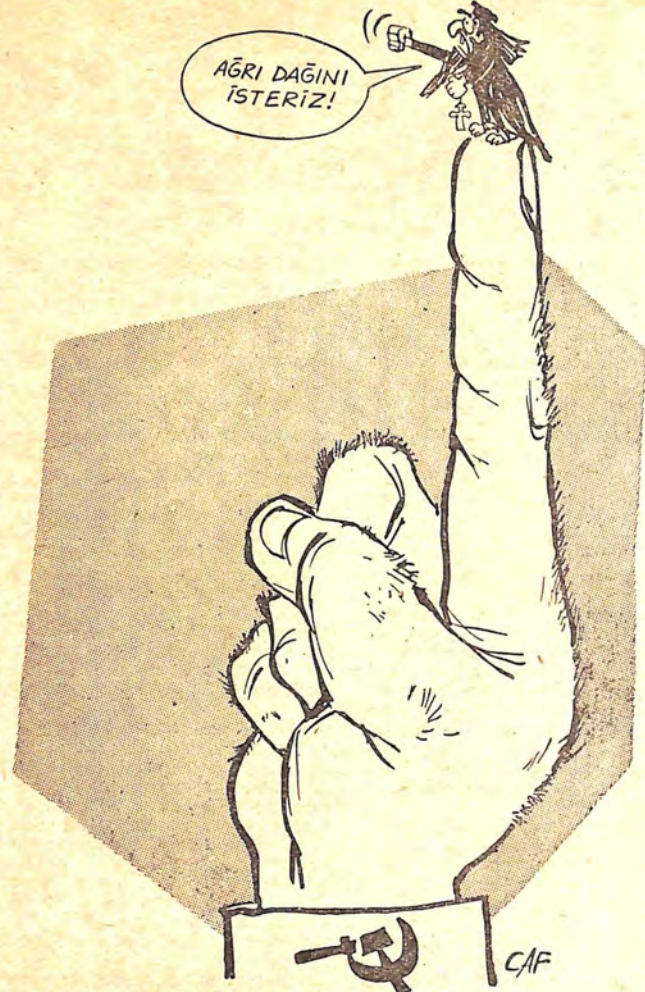
Tevfik Fikret'e bir daha hak veriyorum:

Bir gün yapacak fen şu siyah toprağı altın,
Herşey olacak kudret-i İrfanla, inandım!

İşte yaptı bile...

Yusuf Ziya ORTAÇ

Amerikada, Rus rahibinin de bulunduğu bir törende, bir Ermeni papazı Ağrı dağına istedi.. — Gazeteler —

Rus parmağı!

De Gaulle, NATO'dan ayrılıyor. — Gazeteler —

Johnson — Uğurlar olsun General!..

VAK VAK VAK

MUZAFFER İZGÜ

SİZ, ilkököl öğretmenliğinin ne kadar zor olduğunu bilir misiniz? Sakın bu zorluğu, sınıfta çişini yapan çocuğun kütünü değiştirmek, bugün öğrettiğiniz şeylerin, yarın o minimini kafadan uçup gittiğini görünce üzülme, beş yıl bir balmumu gibi istediğiniz şekli vererek insan yaptığınız öğrencinizin yıllar sonra sizi görünce, «Nasılsın moruk? Amma da mariz atardın ha!..» gibi sözlerle karşılaşmak olduğunu zannetmeyiniz...

İlkököl öğretmenleri ne çekerlerse, ilköğretim müfettişlerinden, Milli Eğitim Müdürlüğünden, bir de valilerden çekerler...

En basiti, bir müfettiş gelir, gelmeyen çocuğun karşısına koyduğunuz ekşi işaretini tenkid ederek:

— Bu ne kardeşim, yoklama defteri mi, yoksa tren yolu mu? der. Bundan sonra böyle istemem. Gelmeyen çocuğun karşısına Y harfi koyacaksınız!

Ama siz diyemezsiniz, Efendim, öteki müfettiş böyle istemişti, diye...

O gider, öbürü gelir, açar defteri bakar, kaşlarını çatır:

— Arkadaş, bu yoklama defteri mi, yoksa dans defteri mi? der.

Siz, hayret ederek sorarsınız:

— Neden beyefendi?

— Neden olacak, defteri yeyeyeyle doldurmuşsunuz... Bana bakın, böyle defter istemem. Bundan sonra gelmeyen çocuğun karşısına N harfi koyacaksınız, yani nâmevcut demek...

Ne yapacaksınız?

— Başüstüne, demekten başka çareniz yoktur.

O gider, öteki gelir, açar yoklama defterini;

— Ne bu yahu, bu çocukların bazılarını niçin — hin — olmuşlar? diye sorar.

— Anlamadım efendim, dersiniz.

— Baksana kardeşim, meselâ şu 717 Şakir Özlü'nün karşısına

— hin — yazmışsınız. Belki ilerde hinoğluluhan de yazarsınız...

— Ha, o mu efendim? H, hasta demek, İ izinli demek, N de nâmevcut demek. Yani, çocuk ilk gün hastaymış, ikinci gün izin almış, üçüncü gün de...

Cevabı müfettiş yapıtıdır:

— Hin olmuş değil mi? Olmaz kardeşim, böyle saçma şey olmaz!

Siz hiç psikoloji okumadınız mı? Bir çocuğun karşısına nasıl hin yazabilirsiniz? Çocuğa bu damgayı nasıl vurabilirsiniz?...

Ondan sonra, çarşaf misali raporlar gelir okula... Bunlar, artık rapor değildir de, birer tenkid bilâncosudur. Neler yazmaz içinde, neler?... «Öğretmen sınıfta öksürdü, öksürtünce çocukların ilgisi dağıldı, dağılınca kimse üçgenin alanını anlamadı. Sonuç: Öğretmen sınıfta öksürmemeli!..» Yaz raporun altına:

Orta!.. Ondan sonra da, o zavallı pabucu delik, pantalonu yamağ öğretnencik terifi edeceğim diye bekleye dursun...

Neyse, bunların hepsi bir yana ama en müthişi validir... Hele vali, bir de asker vali olursa!..

Ben, bir şehirde öğretmenlik yaparken böyle bir vali gelmişti ora-

ya... Adam, tam asker... Kılık değiştirir pazarcı olur, kılık değiştirir şoför olur, kılık değiştirir hasta olur... Bu kılık değiştirmelerden sonra da, cümle memurların, cümle hademe, işçi, ücretli sınıfının da canına okur...

Okulun birine gitmiş, sınıfın birine girmiş, çocuklara «Günaydın» demiş. Çocuklar da hep bir ağızdan «Günaydın» demişler. Vali asker, çocuklar sivil, ne bilsinler «Sağol»u?..

— Olmaaz!.. diye bağırması vali. Sonra müdürle dönmüş:

— Niçin bunlara sağolu öğretmediniz? diye sormuş. Müdür de:

— Efendim, demiş, okul ailenin bir devamı olduğu için, nasıl ailede günaydın'a günaydın'la cevap verilirse...

Vali, yine bağırması:

— Olmaaz efendim, olmaz!.. Ben damadama bile günaydın deyince, sağoolool diye bağırıyor...

Okulun ne eğitimne, ne öğretimi ne bakmadan, kızmış, çıkmış... Arabasına binerken:

— Öğretin bunlara sağolu, yoksa karışmam, demiş.

Biz bu haberi alınca, okulda eğitimi öğretimi bir yana bırakarak «Sağol Kursu»na başladık.

— Aman müdür bey, dersler?..

— Ne dersi be kardeşim, vali bu!.. İller kanununa göre selâhiyeti çok geniş; varsın çocuklar bayağı kesri, ayva al'ı öğrenmesinler ama, bu sağol'u öğrensinler!

Biz artık, onbir sınıf sabahtan akşama dek, sağol'u öğretiyoruz çocuklara...

— Çocuklar vali!..

— Sağoolool!..

Hem vali, öyle istiyormuş ki sağol'u, çocuklar bağırınca, yedi mahalle çınlamalmış. Onun için ara sıra bizim Recep öğretmeni bitişik mahalleye yolluyor, sesin gelip gelmediğini kontrol ediyorduk...

Siz, tasavvur ediniz artık, onbir sınıf, birer dakika arayla sağol çekiyorlar; biri bitmeden biri başlıyor...

— Sağoolool!..

— Çocuklar vali!..

— Sağoolool!..

Daha sınıfta ağzımızdan «va» sözü çıkmaya görsün, öyle bir sağol çınlatıyor ki ortalığı, en sonunda okulun bulunduğu mahalle rahatsız olmağa başladı bu sağol kursundan. Kimse, ne radyo dinleyebiliyormuş, ne de ögle uykusuna yatabiliyormuş. Varsın dinlemesinler, varsın uyuyasınlar. Ama, vali sağolsun!

Sınıfta vakit mi diyeceksiniz, vapur mu diyeceksiniz, ucunda bir «va» var ya, hemen yapıtıyor çocuklar:

— Sağoolool!

— Çocuklar vâdi...

— Sağoolool!

— Çocuklar vaha...

— Sağoolool!

— Çocuklar vak vak kardeş...

— Sağol!

Bizim müdür, bu işlerde pek yamandır. Sonunda tuttu, sınıflar arası bir sağol yarışması açtı. Yarışmayı, aynı bir top gürlük gibi sağol çekmesini beceren 5 C sınıfı kazandı; yani benim sınıf...

Artık, o bir haftanın sonunda ne çocuklarda ses kalmıştı, ne de bizde nefes. Hattâ veliler bile birer ikişer şikâyetle gelmeğe başladılar. Velinin biri:

— Evde «va»lı söz edemez olduk müdür bey, diyordu. Çocuk hemen sağoolool diye bağırıyor. Başka velinin biri de:

— Çocuğum geceleri uykusundan sıçrayıp sıçrayıp, vali sağoolool, vali sağoolool diye bağırıyor, dedi.

Haftanın sonunda vali geldi. Son dersti. Müdür onu kapıda karşılayarak, doğruca sağol yarışmasında birinciliği alan benim sınıfa getirdi. Vali, pür azamet içeri girip:

— Günaydın çocuklar!.. diye bağırıldı.

Sınıfta tıs yok!

Müdür sarardı, ben sarardım, valinin yanındakiler sarardı. Tersyüz olmuş soluk kıravatın benden evvel titremeğe başladı. Vali, belki çocuklar anlamamıştır diye bir daha, ama arya söyler gibi, ses tellerini yırtar yırtar:

— Günaydın çocuklar!.. diye bağırıldı.

Yine tıs yok!.. Eyvah, şimdi mahvolmuşuk işte. Valiye:

— Affedersiniz, deyip çocukların önüne geçtim. Sonra, bir elimle valiyi göstererek:

— Çocuklar hani vapur?..

Tıs yok!..

— Çocuklar hani vampir?..

Tıs yok!..

— Çocuklar hani vak vak kardeş?..

Tıs yok!..

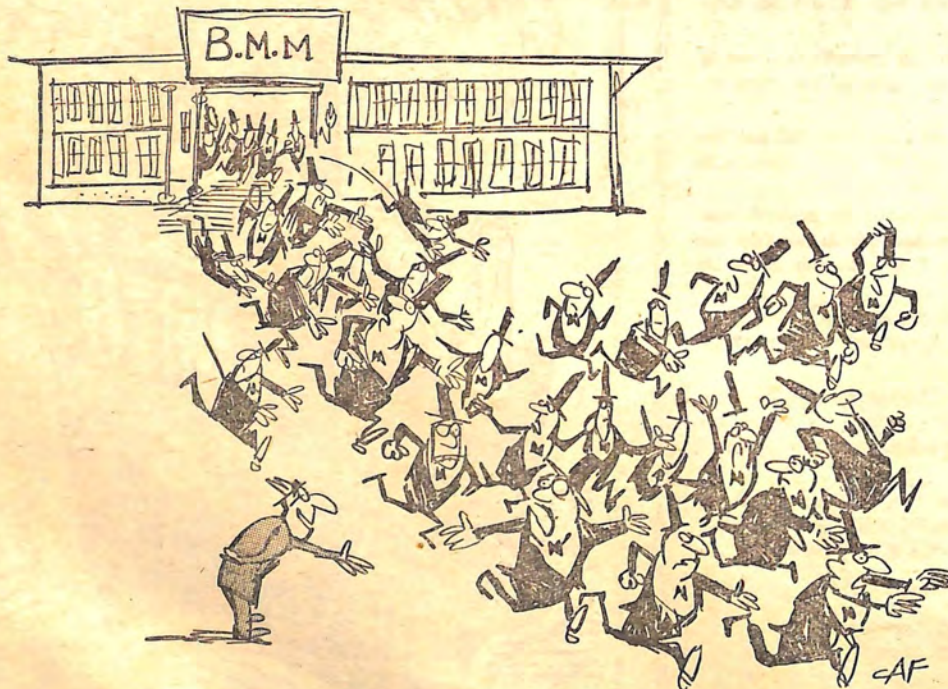
Vali, şapkasını başına geçirerek hisımla çıktı dışarıya. Çıkar çıkmaz da:

— Ben vapurum ha?.. Ven vampirim ha?.. Ben vak vakım ha?.. Böyle terbiyesiz öğretmen, böyle utanmaz öğrenci görmedim, deyip çekti gitti...

Sonra mı ne oldu?.. Arkamdan bütün okul, ördekler gibi vak vak çektiler:

— Vah, vah, vah!..

Muhalefetin Meclisi sık sık terketmesinden sonra:

— Yangın mı var?..

— Daha fenası... Seçim kanunu var!..

Muzaffer İZGÜ

ANKARA NİMET ARZIK MEKTUBU

Hop dedi!..

Başbakan hop dedi, İstanbulla uçtu... Bir zamanlar, İstanbul sosyetesinde bir zarif hanım vardı. Hayatın uğultuları kendisine kadar varmasını diye, ters giden bir şey oldu mu, odasına kapanırdı, ve tatsız çay eriyinceye kadar «barikade» kalırdı...

Başbakanın, hop deyip bugünlerde İstanbula uçuşmasını, biz de böyle yorumladık...

Olayların tatlı tarafı var, tatsız tarafı var...

Sokaklar kaynaşsın. Zafer meydanında, Atatürk'ün, bronz heykeli sıklımdı. Hem isman havadan, hem kıpırdanamaktan... Heykelin dibinde, sıyahlı mı sıyahlı, saygıdeğeri mi saygıdeğeri bir zat nöbet beklisi, sağında heykel gibi bir oğlan, solunda heykel gibi bir kız. Tasdikları ağır bayrakların kıvrımları bazen saygıdeğeri şahsın teranelerine değiyor, o kıpırdamamağa kararlı...

Heykelin arkasında, mavi başörtülü, gri yeldirmeli, mütevazî bir halk kadını da nöbet bekliyor... Öyle bir bekleyiş ki bu... Başörtüsünün maviliğiyle, yeldirmesinin griliğiyle, Samanpazarından alınmış, katı derili pabuçlarıyla, acılarıyla, tasalarıyla, bütün varlığıyla nöbet bekliyor, gösterişsiz, içten: Dön Atatürk ona!..

Ve sen Süleyman bey, sayın Başbakan, sırf bu «bacı»nın manzarasını kaçırmamak için, «hop» deyip uçmamalıydın İstanbullara...

Mecliste

Uyuklamalı bir hava var... Hadi biz vatandaşlar, derin komalardan, bitkisel hayata geçtik, kendimize göre varolmağa devam etmek için... Meclis n'oluyor?.. Ne diye «obst-

rüksiyon» diye dövünür iktidar? Yoklamalar başlıbaşına bir obstrüksiyon! Her bir yoklama, yarım saat vakit kırıyor, fiat kırar gibi...

Kimsenin dinlemediği bir oratör çıkıyor, ve dayanılmaz mantıklar içinde, ancak hatununu akşam evde memnun edecek vecizeler savuruyor...

Oratörler, her zaman kürsüye
çıkıyıp oratörler: AP'den Ülker,
AP'den Menteş.. Şakşakalı şuşuş-
kılar lâkârdılar ediyorlar... Zaten
«As»lar salonda bulunsalar, onlara
bırakırlar mı ki sözü?..

«Eğer iktidar iyi niyet görse... Muhakkak ki arkadaşları beş dakika'dan fazla konuşma hakkı bırakır... Nitekim bilmem hangi olayda bırakmadı mı?..»

Be arkadaş, iktidar ulûfe dağıtmıyor... Ne kadar tuhaf hâlâ ortam...

Asıl faaliyet koridorlarda... CHP.
nin uyuyan prenslerine sihirli boru
mu çaldı ne, işlerine geldiği kadar
uyandılar, fazla değil...

Hattâ et ve yağ bağlamağa başladılar bile: Ali İhsan Gögüş'e baksanıza, bir süre öncesinin iki misli oldu vücutça...

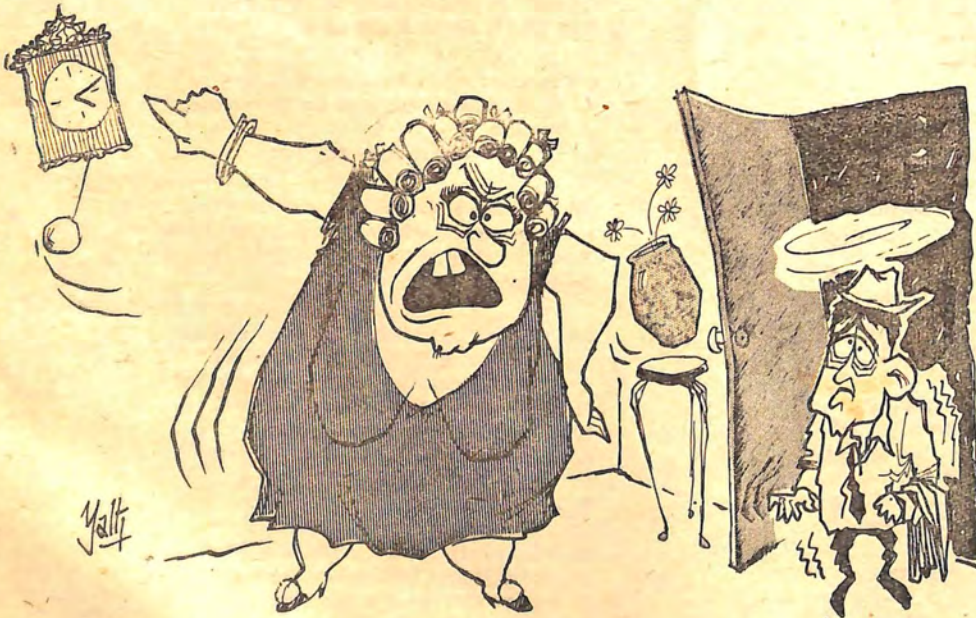
Kulislerde en çok gürültü eden Suphi Baykam. Amma onunki ailevi gürültü... Sekiz yaşında ressam bir oğlu var. Onunla, meşgul: «Bedrinin sırtından Türkiye'nin propagandası... Bedri, Bedri, Bedri...»

Doğuş galerisinde, kokteyli, sandviçli, alışlı, nutuklu, çiğnemesi bir sergisi açıldı çocuğun.. Yankısını peder bey, Meclisin mermer koridorlarında devam ettiriyor... İsmet Paşa da sergiyi gezmiş ve demişmiş ki: «Acebâ, ne şekilde hareket etmeliyiz ki bu çocuğa zararımız dokunmasın!» Paşam söyleyeyim: «Papasını sustur!.. Madem

Çadırımın üstüne şıp dedi damladı!

Bir kadın kocasını yemeğe kalkıştı... — Gazeteler —

— Herif! Herif! Bir daha bu saatte gelirsen alimallah yerim seni!..

ki nihayet böyle bir tasa düşmüş
göynüne: «Fenalık etmemek!!!»

AP. koridorunda hava nır başka. Bir genel seferberlik havası: Seçim seferberliği. birbirini kavrı kutır yeme seferberliği... Bilgiç, ha orada, muletaya hücum eden boı yörü-yü-şöyle... Siki tut elindeki «yeşil» muletayı, matador Demirel, sıkı tut!.. Devlet Başkanı Cihad Bilgehan, buhar mehtemi gibi yaklaşıyor Bilgiç'e ve yanına esmer bir puse konduruyor.. Ayyyy, bunca müt-luluğa dayanamayacak vatandaş!...

**Ama asıl önemli mesele o değil...
Nice zarif işler oluyor kuytuluk-
larda bilemiyorsunuz!**

Başbakanın tavus kuşu!

Başbakan bahçesindeki tavus kuşunu azadettmiş... Evinin baharları güzelleşen bahçesinde, gevez tavukların arasında yaşayan bir tavus kuşu vardı. Vatandaş ona «nurlu istikbal» adını takmıştı... Başbakanın «goriller» bir onu güzelliyorlardı, bir bakondaki evlatlıkları... Herhalde bir olup da kompo falan hazırlamasınlar diye!.. Bahçedeki mavili havuzun başında, Başbakanın eşi, Nazmiye Demirel, kuyruğunun harelemesine dalıyordu nurlu istikbal tavusunu!

Birden yok oldu nurlu istikbal..
Neden gazaba uğradı ki?

Filozof bir vatandaş şöyle yorumladı meseleyi:

— «Başbakan dan fazla kabarmıştır!..»

Nimet ARZİK

DAĞLARIN HAVASI

MANZUM ROMAN

— 3 —

Bizim köy yakınlarda...

— Beni bırakmayınız,

Yalnızlık korkusuyla kalbimi yakmayınız!

— İstersen benimle gel..

— Sizinle mi?

— Evet..

— Ben?..

— Öyleya sen, İstersen.. Bu tereddüdün neden?

Köydeki evciğimde bir ihtiyar anam var,
Misafirim olursun kar kalkıncıya kadar!

O dakika Leman'ın gözleri doldu yaşla,
Tuttu köy hocasının ellerini telâşla:

— Gitme.. diye yalvardı, büküldü tekrar başı,
Fikrinde inad etti fakat yol arkadaşı:

— Bana «Gitme» diyecek yerde siz gelsenize..

Her ne kadar bizim köy uzaksa da denize
Senede on iki ay şırlayan ırmağı var,
Şehri aratmayacak ormanı var, dağı var.

Leman'ın gözlerini kapladı kar mısali
Üç saat ilerdeki karlı bir köy hayali.
Bir şerit kopmuş gibi en meraklı yerinden
Geçiyordu bembeyaz bir masal gözlerinden.

«Bu teklifi reddetmek olur, dedi, kabalık»
Dağılmıştı gitgide trenden kalabalık...
Herkes bir han köşesi, bir sıcak yer arıyor,
Birbirine bir yudum çay için yalvarıyor.
Leman, bu yerde kalmak istemiyordu fazla,
Adamın da geçecek zamanı yoktu nazla,
Köy hocası haykırdı gür sesle:

— Arabacı!

Gülbüz biri yaklaştı şaklatarak kırbacı...

— Burdan Gazi köyüne ne kadar vereceğiz?

— Beş lira..

— Çok değil mi?

— Tez eriştireceğiz!

Arabayı tuttuktan sonra döndü Leman'a:

— Vazgeçtin mi arkadaş olmaktan artık bana?

Kararını çabuk ver, vaktimiz yok ki yavrum.

Söyle gelecek misin benimle?

— Geliyorum!

Genç adamın yüzünde ne bir çizgi görüldü,
Ne gözleri parladı, ne dudakları güldü.
Topladı kitap, defter, palto ne varsa rafta
Eşyasından bir parça kalmadı bir tarafta..
Eline bavulları aldı, trenden indi,
Genç kızın gözlerinde eski hayal silindi.
Gerçekleri anlattı kıza müthiş bir tipi,
Peşine takılınca onun bir gölge gibi.
Bir avuç kar savruldu Leman'cığın yüzüne
Gurbet, tadını verdi bu yavru öksüzüne..
Önünde arkadaşı sarsılmadan yürüyor,
Bu yiğitçe yürüyüş kıızı düşündürüyor,
Yıldırıyor o genci ne rüzgâr, ne fırtına,
Meşin ceket bir kale gibi geçmiş sırtına!
Silinerek Leman'ın yüzü betten benizden,
Gidiyordu o gencin karda açtığı izden,

Üstlerini kaplıyan karlardan silkindiler
İkisi de yan yana arabaya bindiler.
Kamçısı şaklayınca gürbüz arabacının
Kalbine çöktüğünü duydu Leman acının,
Yağz atlar kişnedi, sarsıntı oldu haylı..
Nihayet yola düştü son süratiyle yaylı..
Kırk yıllık arabanın her yanı delik deşik,
Her adımda sallanan çerden çöpten bir beşik.
Benzese de kar, tipi İstanbul'un sisine
Benzemiyor yolculuk «oto» gezintisine.
Kar indikçe etrafa her an daha ziyade,
Atların kulakları görünüyordu sade..
Ne yol belli ne geçid, yol beyaz geçid beyaz,
Bu kışı görse eğer dünyaya gelmezdi yaz!
Arabanın içinde sessizdi ikisi de,
Leman hemen uykuya dalacaktı gitgide..
Arkadaşı sarmıştı yünü şeylerle onu,
Yalnız penbe bir konca açıkta kalan burnu!
Bir sarsıntı, bir feryad. Benzi kül oldu kızın
Yaylının tekerleği kırılmıştı ansızın...

Yanyana arabadan dışarı fırladılar,
Savrulan eşyaları tekrar topladılar,
Gözden geçirdi kırık tekerleği Süreyya:
— Arabadan hayır yok, yayan gideceğiz..

— Yaaa!..

— Bu karanlıkta insan hiç köye yol bulur mu?
— Korkma hemşire hanım..

— Sen varken korkulur mu?

Arabada soğuktan donmuş, üşümüştüler,
Şimdi kızışmak için hızla yola düştüler.
Sağ kolunda Leman'ı, sol kolunda bavulu
Süreyya bir dev gibi adımlamakta yolu.
Ovada kar, dağda kar, gökler beyaz, yer beyaz,
Dışında buzdan bıçak, yolları kesmiş ayaz!
Genç kız nefes alıyor, duruyor zaman zaman,
Böyle her dinlenişte ufka baktıkça Leman,
Kardan yanan gözleri şimşeklerle doluyor,
Köyün ışıklarını görür gibi oluyor.
Peşinde uzadıkça kardan ayak izleri,
Genç kızın yorgunluktan bükülüyor dizleri,
Ayazın buz bıçağı geziyor her yerinde,
Sert, soğuk bir sızıyla acıyan gözlerinde
Korkunun kara, keskin gölgesi sallanıyor,
Bu karlı ovalarda kaybolurum sanıyor,
Delikanlı yanından bir adım ayrılırsa..
Nasıl hanımelleri, korkarak sarılırsa
Demirden balkonuna yüksek, taştan bir evin,
Leman da sarılıyor koluna o genç devin!

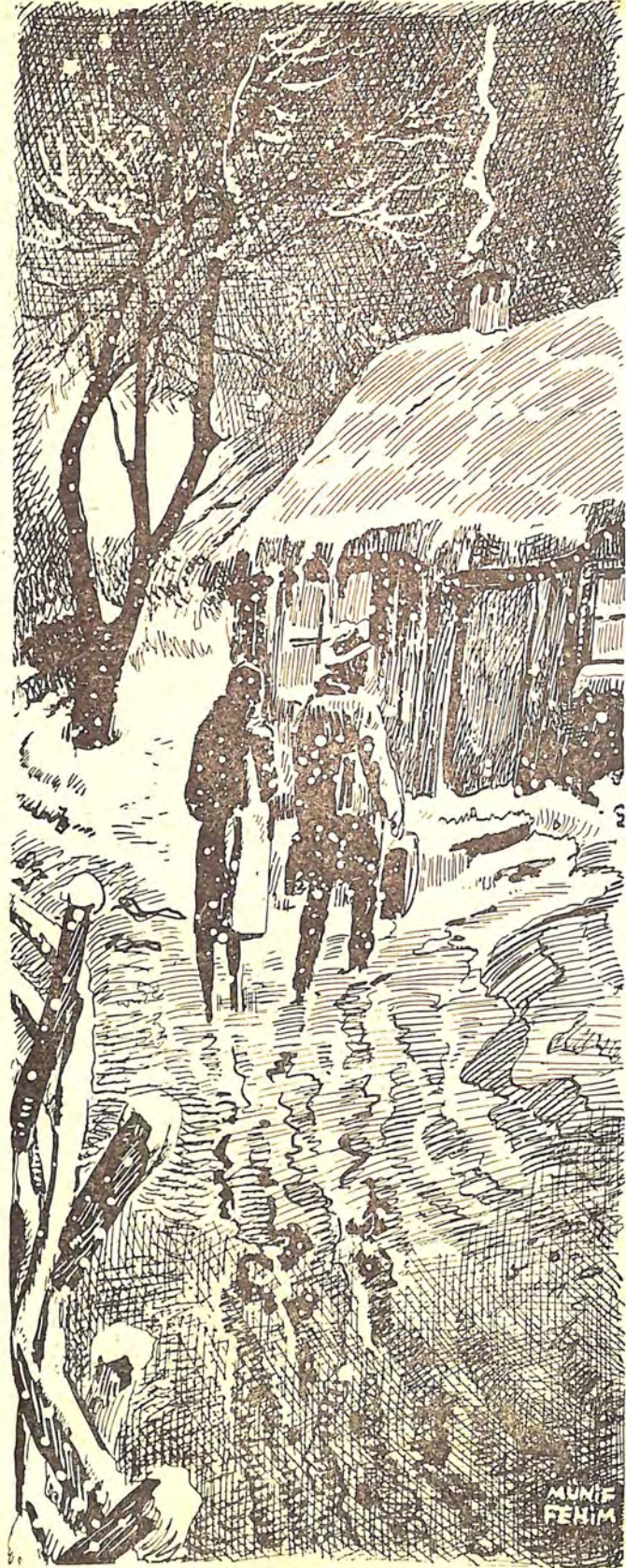
— Bakayım gözlerine yavrum, epey yoruldun,
Benimle geldiğine yoksa pişman mı oldun?..

— Hayır.

— Yarım ağızla söylüyorsun sen bunu,
Bilirim ki anlamak, bir genç kızın ruhunu
Daha zordur en ağır bir ilim kitabından..
Yorgun, acı bir sesle verilen cevabından
Çoktan pişman olduğun anlaşılmakta ama,
Küçük bir kardeş gibi sarılman kollarıma
Birden bu düşüncemin gösteriyor aksini...

Leman duymuyor artık Süreyya'nın sesini;
Kulakları çınlıyor, gözleri kararıyor,
Sanki her tarafından soluyor, sararıyor..
Gittikçe kaybediyor eski parlaklığını,
Sanki mahsus toplanan ağır bir kar yığını
Dolaşıyor Leman'ın küçük ayaklarına..
Soğuk, buzdan ağızını koyup kulaklarına,
Diyor ki «Çok yoruldun, uyu, korkmadan uy!
«Bekler yanında duran genç adam bu uykuyu...»

Leman'ın gözlerinde kıvılcımlar yanıyor,
Ayakları titriyor, dört yana sallanıyor.
Süreyya'nın kolundan, kara düşecek gibi,
Düştü, dalından düşen büyük bir çiçek gibi!
Süreyya, bir dakika durdu kaldı yerinde,
Bavulu ağırlaştı gitgide ellerinde..
Düşündü; köye daha bir saat mesafe var,
Çevresine çekilmiş kardan beyaz bir duvar.
Her adımda çarpacak alnını bu duvara,

Yürüyecek bir saat karları yara yara..
Kendi kitaplarını güç hal ile taşıırken,
Elinde kurşun gibi bavul ağırlaşırken,
Nasıl yüklenecekti şimdi de kızcağızı?
Gözleri alevlendi, köpürdü gencin ağzı,
Yaralı arslan gibi daldı karanlıklara,
Eritecekmiş gibi bir gözle baktı kara,

(Devanı var)

Yaz günü

Pancurun açtı o kız mandalını,
Güllerin kokladı sarkan dalını,
Suya indirdi küçük sandalını;
Anladım günleri gelmişti yazın!...

Yakıyorken beni aşkın ateşi,
Ona baktım, bu yüzün yoktu eşi:
Gözlerim yandı ışıktan... Güneşi
Çünkü karşımda yücelmişti yazın!...

ÇİMDİK

Korku

İlk defa olarak uçağa binmişti.
Çok korkuyordu, neredeyse bayıla-
caktı. Motor çalışmaya başlayınca
gözlerini kapayıp yüze kadar say-
dıktan sonra gözlerini açıp yapma-
cık bir memnuniyetle pencereden
bakmaya koyuldu, bir ara başını
çevirip yanındaki yolcuya:

— Bakın, dedi, insanlar havadan
nasıl karınca gibi görünüyorlar.

Yolcu hafif bir gülümseme ile
sözünü kesti:

— O gördükleriniz insan değil
karınca olsa gerek, çünkü uçak da
ha havalanmadı!

Şirket!

İki arkadaş arasında:

— Bugünkü gazetelerde entere-
san bir haber var: Sekiz çocuklu
bir baba yedi çocuklu dul bir ka-
dınla evlenmiş..

— Azizim buna evlenme değil,
katılma derler. Tıpkı bir şirkete
diğer bir şirkete katılması gibi..

Vefalı kadın

Dul bir kadınla evlenmişti. Bir
gün ona sinirlenerek:

— Sen vefakârlık nedir bilmiş
olsaydın ölen ilk kocanın hâtırası-
na saygı gösterir, benimle evlen-
mezdin..

Deyince, kadın şeytanî bir gü-
lümseme ile:

— Evet hatâ işledim. Gelecek se-
fere evlenmem!

Karşılığını yaptırdı.

Eski model!

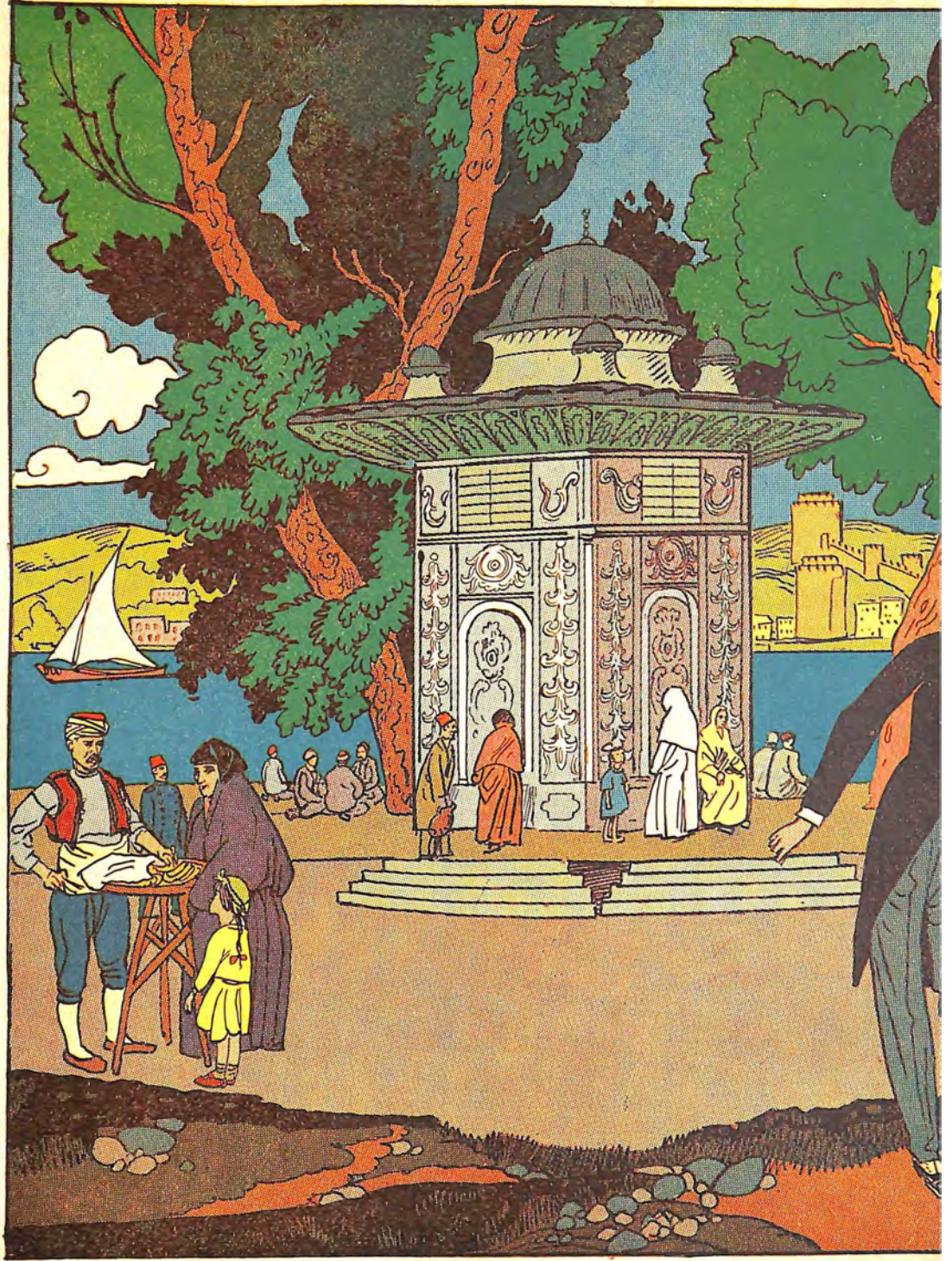
Zengin baba, oğluna sorar:

— Dün otomobilde yanına oturt-
tuğun kız kimdi?

— Flörtüm.. Şey.. İleride evle-
neceğim kız..

— Çok hantal, çok çirkin bir kız.
Daha güzelini bulamadın mı?

— Ne yapayım babacığım bu kü-
lüstür arabayı atıp yenisini alma-
yınca daha güzelini bulamam.

Eski İstanbul'dan : Küçüksu'd
KÜÇÜKBAY — TENDE CÂNIM, KONCA DE

Kızlarımıza ninni

Benim kızım büyüsün, edecek her gece dans,
Başları döndürecek onun sürdüğü esans!..
Bütün delikanlılar yapacaklar reverans,
Öpecekler elini!..
Yavrum uyusun, ninni!..

Benim kızım büyüsün, plâjlarda yanacak,
Gören Habeşistandan geldiğine kanacak:
Haile Selâse'nin torunudur sanacak,
Ya kızı, ya gelini!..
Yavrum uyusun, ninni!..

Benim kızım büyüsün, yaşıyacak israfta,
Kalbinin alâkası olmayacak insafta:
İki yılda bükecek binbir türlü masrafta,
Kocasının belini!..
Yavrum uyusun, ninni!..

Benim kızım büyüsün, genç olma bakacak:
Kremlerden yüzünün derileri çıkacak!..
Sarı, kızıl renklere boyuyarak yakacak,
Saçının her telini!..
Yavrum uyusun, ninni!..

Benim kızım büyüsün, başlayacak pokere,
Gece sabaha kadar yorulacak boş yere!..
Ertesi gün şaşacak görenler birdenbire,
Onun bitkin halini!..
Yavrum uyusun, ninni!..

Benim kızım büyüsün, akşamları yatarken,
Mutlak «Gudnayt» diyecek, bizim «Tünaydın» varken!..
Sonunda unutacak böyle caka satarken:
Kendi güzel dilini!..
Yavrum uyusun, ninni!..

Necdet Rüştü EFE

küçükhanımla bir küçükbey:
DEVLETİ SULTÂNIM, FEDADİR CÂNIM!

Güzel kadın görünce

Dönerken bir köşeyi, geçerken bir sokaktan,
Bir güzel kadın görsem ben ansızın uzaktan:
Beynimden vurulurum, kalbim ağızma gelir,
Hemen nabız yükselir!..

Kimisi bana bakar «Ateşimle yan» gibi!
Kimi ufak tefek.. Kimisi dalyan gibi!
Bir sarışın kadını sevmemek bence günah,
Esmere bin eyvallah!..

Küçük bir kusurunu fakat görmüş olursam,
Birden içim ferahlar, tükenir kaygum, tasam:
Hiç bakmam, çeviririm başımı o saniye,
«İstemem! Çirkin!» diye..

Bendenize hak verin, bu bir tiryakiliktir..
Tâbirimi hoş görün: Bazısı da iliktir!
Tanrı neler yaratmaz.. Bazısı pek can olur,
Dudağı mercan olur!..

Güzel kadın görünce gerçi düşmem peşine,
Fakat gıpta ederim kocasına, eşine:
«Neden bu süt kuzusu benim olmadı?..» derim,
Ona dalıp giderim!..

Benim kayıtsız kalmam fakat bu güzellere,
Pis demesi gibidir kedinin bir ciğere!..
Elime geçse, derim: «Bu kadın bir içim su!»
Budur sözün doğrusu!..

Necdet Rüştü EFE

Yaz gecesi

Ay ufuklarda doğup yükseldi,
Çamlığın kuytu yolundan geldi,
Bu ne candan uzanan bir eldi,
Gezdi alımda ılık, gül nefesi!..

Can evimden beni yakmış o dudağ,
Açılan kollarım olmuştu hamak!..
Yuvamız kuytu, küçük bir çardak,
Köle oldum ona bir yaz gecesi!..

ÇİMDİK

Yasak

İçinde her şeyin satıldığı büyük
bir mağazaya girmişti. Sigara satı-
lan bölüme yaklaşmış bir paket siga-
ra aldı ve hemen yakıp tütürmeye
başladı.

Bunu gören mağaza müdürü:

— Beyefendi, dedi, mağazamızda
sigara içmek yasaktır.

Adam hayretle sordu:

— Yasak mı?.. Hem sigara satı-
yorsunuz, hem de içilmesine müsa-
ade etmiyorsunuz bu nasıl iş?

Müdür sükunetle cevap verdi:

— Öyle.. Bakın burada ayrıca ban-
yo için bornozlar, havlular da satı-
yoruz!

Konsültasyon!

Doktorun eve girmesiyle telefo-
nun çalması bir oldu. Doktorun ha-
nımı hemen ahizeyi aldı, soyunma-
ya hazırlanan kocasına seslendi:

— Seni telefonda istiyorlar..

Doktor koşup ahizeyi aldı, bir
meslektaşını telefon ediyordu:

— Biriç oynayacağız seni bekliyo-
ruz, gelecek misin?

Doktor cevap verdi:

— Hemen geliyorum!..

Telefonu bırakıp sokağa çıkmağa
hazırlanan doktorun önüne karısı
dikildi:

— Nereye gidiyorsun?

Doktor, heyecanlı heyecanlı:

— Acele bir durum var.. Benden
evvel üç doktor gitmiş, beni bek-
liyorlar!.. Dedi.

Tarihi otel

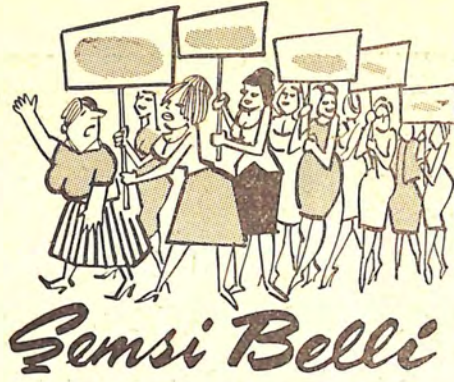
Turist, otel müdürüne:

— Herhalde bu oteliniz çok es-
kidir?

— Evet efendim.. Arzu ederseniz
size bu tarihi otelimize ait eski hi-
kâyeler anlatayım..

— Arzu ederim tabii.. Yalnız daha
önce biraz evvel garsonunuzun çay-
la beraber getirdiği şu eski çörek-
lerin tarihini anlatın!..

Kadınlar GREVİ

MART ayında hanımlara giyim-kuşam zammı yapacaklarını vâdeden erkekler, — personel kanununun gecikmesi yüzünden — sözlerinde duramadıklarından şehrimizde bulunan kadınlar ve genç kızlar, kocalarına ve nişanlılarına karşı genel grev ilân etmişlerdir.

«Hanım Sendikaları Bonfederasyonu Başkanı Perihan Pozveren, bugün saat 14 de evinde düzenleyeceği bir basın toplantısında grev kararının nedenlerini açıklayacak, daha sonra greve katılan hanımlar bir gösteri yürüyüşü yaparak Tezveren Baba'nın türbesine bahar çiçeklerinden yapılmış bir çelenk koyacaklardır...»

Gazetelerde çıkan bu havadisi okuyan tüm hanımlar, toplantı saatinden çok önce Perihan Pozveren'in evini kuşatmış bulunuyorlardı.

Evin geniş sofasında telâşlı bir faaliyet vardı. İstanbul her semtinden bir hanım grev sözcüsü, ayrıca tazelikleri ve güzellikleri ilk nazarda dikkati çeken üç hanım da grev gözcüsü olarak görev almışlardı.

Toplantıya katılacak basın mensuplarının tümü, özellikle hanım

gazetecilerden seçilmişti. Toplantı sırasında misafir gazetecilere ikram edilmek üzere zeytinyağlı dolmalar, puf börekleri ve helvalar hazırlanmıştı.

İlk önce gazetecilerin önüne tabak tabak dolmalar sürüldü. Arkasından puf börekleriyle dolu kocaman bir tepsi, sofanın ortasında yuvarlak masaya itina ile yerleştirildi.

Saat 14 e gelmişti. Gazeteci hanımlar bir yandan dolmalarını, böreklerini atıştırıyorlar, bir taraftan da ellerinde kâğıt-kalem Başkan Hanımı bekliyorlardı.

Hanım Sendikaları Bonfederasyonu Başkanı Perihan Pozveren aynanın karşısında saçlarını ve tuvaletini son defa gözden geçirdikten ve dudağının kenarına taştan ufak bir ruj lekesini tükrükle ıslattığı mendiliyle sildikten sonra, şak şak pabuçlarının üzerinde yaylana yaylana, basın mensuplarının karşısındaki bir koltuğa geçti:

— Benim çok sevgili, çok aziz, çok tatlı ve çok çilekeş hanım kardeşlerim, sayın bayan gazeteci hanımlar!... diye söze başladı. Bonfederasyonumuz tarafından erkeklerle karşı alınan bu grev kararının çok önemli bir ehemmiyeti olduğunu he-

pinfe saygı ve hürmetlerimle arzederim!.. Vasiye Hanımcım nasıllı dolmayı beğendiniz dii mi?.. Âfiyet olsun!.. Evet, ne diyordum, oooooo Hasibânım, vallahi yeni gördüm, güle güle giyin, Alamanyadaki damadınız yolladı dii mi? Nası bildim?.. Eeeeeee, olacak bu kadar, fıstık gibi kıızı alırsa perilen takımı da yollamak farz olur gayri!.. Evet, lâf lâfi açar, lâf da kapıyı açar demişler, lâkırdının neresinde kalmıştı?.. Bu grev kararı erkeklerin nankörlüğüne karşıdır arkadaşlar!.. Ağlamayan çocuğa meme de verilmez, mama da verilmez demişler dii mi?.. Halbukisi biz şu nankör erkeklerle... Puf böreğini kendi elimlen yaptım Feride, Allâhşıkına buyur!.. Börek dediğin sıcakı sıcakına yenir... Haaa, ne diyordum... Şu nankör erkeklerle biz de sıcakı sıcakına bir ders vermeliyiz.. Ağlamayana meme de verilmez, mama da verilmez lâkırdısı çok yerinde bir lâkırdıdır.. Halbukisi biz onlara şimdiye kadar bol keseden meme de verdik, mama da verdik!.. (Zehir zıkkım olsun, gözlerine dizlerine dursun!.. Canlarına karım olsun!.. sesleri...) Ossun Nigâr Hanımcım, ossun!.. Amma bundan sonra zırnık vermiyecez!.. Ne bile-

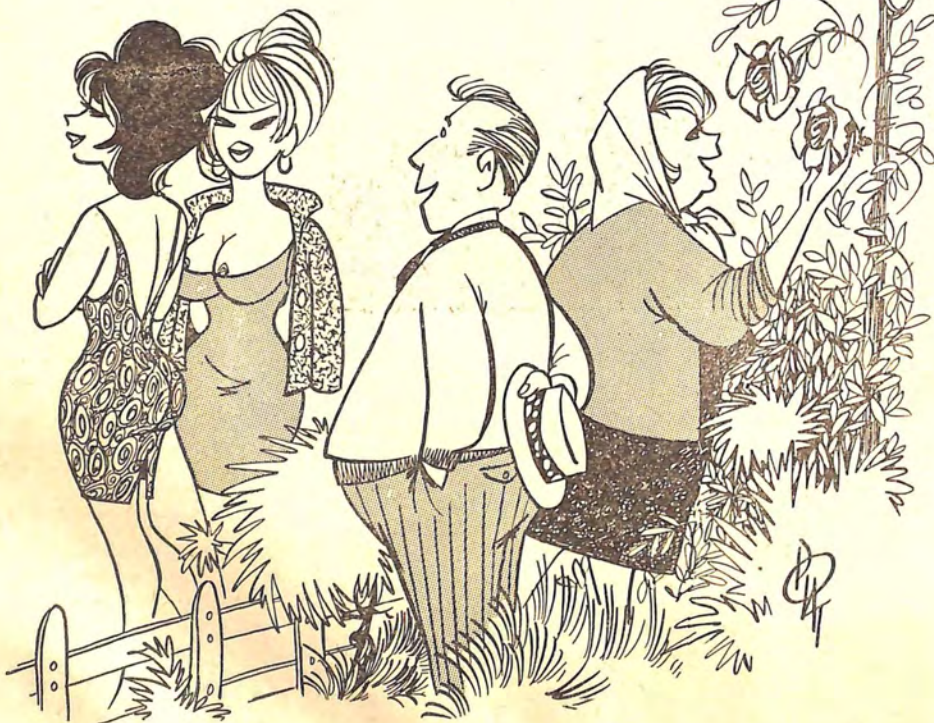
lim bu meselenin böyle olduğunu?... Aksaraylı Melâhatın eltilisi var ya... Hani şu hukuk mektebince devam eden kız... Neydi onu: adı?.. Ha?.. Aysel miydi?.. Evet evet, Aysel olicek... İşte o kızdan Allâh râzı olsun... Aysel ilk önce yengesine annatmış durum vaziyetini.. Demiş ki, yenge demiş, bu işin anayasa kitabında yeri var, demiş.. Toplu görüşme mi, toplu sözleşme mi, her ne ise, çeşit çeşit yolu yordamı varmış!.. Kız Fatma!.. Kız helva ikram etsene misafirler... Aaaaaa!.. Vallâhi darlırım, biraz daha alın şu börekten!.. Taze peynirle dere otuyla da lezzetli oluyor hani!.. Bizim eski kiracının karısı maydanoz koyardı.. Lâkin dereotunun daha rayihalı bir kokusu var, dii mi?.. Hem yiyecek, hem de yazın!.. Ne demiş radyo türkücüsü: Hem okudum, hem yazdım!.. Siz de hem yiyecek, hem de dediklerimizi noktaya noktaya yazın!.. Bütün mesele bize söz verdikleri giyim-kuşam zammını yapmamış olmalarıdır, dii mi arkadaşlar?.. Personel kanunu çıkacak dediler.. Personel kanunu çıkınca memurun maaşı artacak dediler.. Memurun maaşı artınca esnaf da her bir şeye zam yapacak dediler... Zam oluncek bütün erkeklerin de geliri çok olicek dediler.. Gelirat çoğalınca da giyim-kuşam zammı hazır dediler!.. Şimdi de derler ki: Personel kanunu çıkıyormuş.. Ayol, personel kanunu çıkmadıysa bunda kadınların ne kabahati var dii mi? İktidar onnarın elinde.. Partilerin hedis onnarın elinde.. Hökümet dailerlerinin hepsi erkeklerin elinde... Her yerde, her iş erkeklerin elinde... Erkekler, ellerinde olan şeyin üstesinden gelemiyorlarsa kabahat bizim mi?.. (Gülüşmeler... Utangaç ve mahcup pozisyonda yılışık yılışık fıkoslar...) Madem ki ellerinde, çıkarsınlar o halde... Onlar çıkardılar da biz itiraz mı eyledik? Çıkarsalardı personel kanunnâmesini de yapsalardı bizim gardirop zammını!..

Sofanın dip tarafında oturan Sâfinâz Hanım, oturduğu yerden hisimla doğruldu:

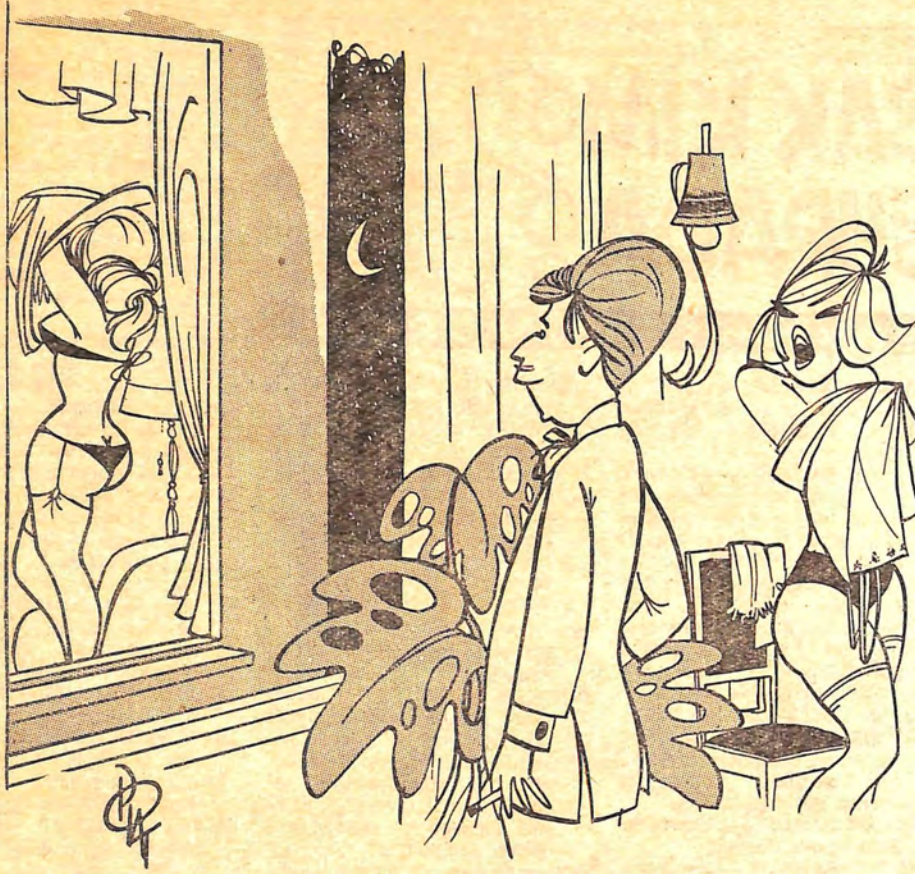
— Hay senin o güzel ağzından öpeyim Başkan.. diye bağırdı. Elbette öyledir... Biz kadınlar yatak odalarının dışarısında hep azınlıkta!.. Amma onlar her yerde büyük bir ekseriyetinden çoğunlukta! Porselen kanunu mudur, çinko kanunu mudur, her neyse çıkarsalardı da biz de grev yapıcız diye işi-gücü bırakıp buralara dökülseydik.. Aceleyle gömleğimin omuz askısını bile dikmeye fırsat bulamadan buraya koştum!.. Başkan Hanımın hem eline sağlık, hem de ağzına... Güzel güzel dolmalarını yedik, güzel güzel lâkırdılarını dinledik!.. Şimdi bir teklifim var: Giyim-kuşam zammı yapılmadan greve son vermek yok!.. Yani heç bi hanım, zam işi olmadan kocasının, nişanlısının yanında yalnız başına kalmayacak!.. Yataklarımızı da, odalarımızı da ayırmak çâresini teklif ediyoom!..

Başkan Perihan Pozveren, Sâfinâz Hanımın teklifini oylamak için oturduğu koltuktan ayağa kalktı:

— Sayın bayan gazeteci hanımlar ve sayın öteki hanımlar!.. dedi. Samatya delegesi Sâfinâz Hanımın teklifini oylarınıza arz ediyorum...

— Şu güllere bak, şu güllere...
— Bakıyorum karıcığım, bakıyorum!

— Sakın başını çevirme, soyunuyorum!..

Kabul edenler? Kabul etmeyenler?.. Kabul edilmiştir efendim!..

Şimdi hep beraber yürüyüşe geçeceğiz ve Tezveren Baba'nın türbesine çelenk koyduktan sonra evlerimize dağılacaz!.. Başka söz isteyen var mı?..

Genç bir hanım yerinden doğruldu:

— Alınan karar yalnız evler için mi? Yoksa sözlülerimizle veya nişanlılarımızla dışarda sözleşip herhangi bir yerde buluşabilecek miyiz?

Başta orta yaşlı ve ortadan da ha yukarı yaşlı hanımlar olmak üzere büyük bir çoğunluk homurdanmaya başlamıştı. Her dudaktan ayrı bir ses, her sestten ayrı bir itiraz yükseliyordu.

Başkan Perihan Pozveren:

— Lütfen!.. dedi. Lütfen sükunetinizi ve sakinliğinizi muhafaza ediniz!.. Lütfen!.. Efendim, yanlış anlaşılmasın, aldığımız karar yalnız yatak odalarına mahsus bir karar değildir! Erkeklerle karşı umumi ve genel grev ilân etmeğimizin dolaşıyla hiçbir yerde bu kararın dışına çıkmak yok!.. Grev gözcülerimiz hepinizin peşinde olacaktır!.. Herhangi bir erkekle sözleşip şurda-burda buluşanlar olursa çok ağır cezalara çarptıracağız!.. Tek başına sözleşmek de yok, gözleşmek de!.. Biraz önceki konfuransında söyledim ya, bu işin anayasa kitabında maddesi var: Toplu sözleşmeden başka hiç bir sözleşmek yok!.. Anca beraber, kanca beraber!.. Toplu görüşme ve toplu sözleşmenin dışına çıkıp tek başına görüşenler ve sözleşenler olursa onların hakkından gelmesini biliriz!..

Özgürlük Alanı, binlerce, onbinlerce hanımla dolmuştu. Genç, kör-

pe, olgun, dolgun, sevimli, sevimsiz, güzel, çirkin, kuyruk başlı, orta yaşlı, çatık kaşlı... Çeşit çeşit, tip tip hanımlar... Gazeteden havadis okuyanlar, elleri pankartlı hanımların toplu yürüyüşünü evlerinin balkonundan seyredenler, hemen giyinip kuşanıp hemcinslerinin kalabalığı içine karışmakta tereddüt etmemişlerdi...

Kolları ipek pazubentli grev gözcüsü kızların ellerinde kocaman kocaman pankartlar vardı:

YATAK ODASININ YOLU GARDROPTAN GEÇER!..

SOYMAK İÇİN GİYDİRİNİZ!.. DOYMAK İÇİN DAHA ÇOK GİYDİRİNİZ!..

AŞK SANAYİ İŞVERENLERİ SENDİKASI GİYİM - KUŞAM ZAMMİNİ BÜTÜN KALBIYLA DESTEKLER!

KANUNUN BOŞTUKLARINDAN FAYDALANAN ERKEKLERE YUH!

ERKEK DEĞİL MİSİNİZ HER BOŞLUKTAN FAYDALANMAK İSTERSİNİZ!

GARDROPTAKİ BOŞLUK İŞYERİNDE HOŞLUK BIRAKMAZ!

BARİŞMAYACAĞIZ!.. KARIŞMAYACAĞIZ!.. GÜRÜŞMEYECEĞİZ!..

BİZİ DE DÜŞÜN PARLÂMENTO!.. HER HANIMA BİR KÜRK MANTO!..

Kafile Unkapanı, Saraçhane yoluyla büyük ve renkli bir konvoy halinde şehri dolaştıktan sonra Tezveren Baba'nın türbesine gidildi. Bahar çiçeklerinden hazırlanmış bu-

yük çelenk türbeye itina ile bırakıldı. Ve saatlerdenberi şehirde trafiği altüst eden hanımlar kalabalığı, akşamın geç saatlerinde usul usul dağıldılar...

Şehreminine doğru giden küçük bir grup kendi aralarında konuşuyorlardı:

— Nezahat, grev gözcüleri hakikaten peşimize takılıp bizi kontrol edecekler mi dersin?

— Niçin sordun?

— Vallahi kardeşçığım, ben küçükluğümündenberi tek başıma bir odada yatmaktan korkarım!.. Evde de kocamdan başka kimse yok. Bir taraftan da karar aldık. Ne yapıcam ben şimdi?..

— Gülçin Abla, ben de senin gibiyim!.. Herhalde annemin anlattığı peri hikâyelerinden korktuğum için olacak, mümkün yok bir odada yalnız başıma yatamam!.. Başkan Hanıma söyleyecektim ama çekindim!.. Şunun şurasında dört aylık evliyiz!.. Öteki odada kayıvaldem var, görüncem var... Zâten küçük bir oda... Nereye sığarım ben?..

Topkapılı Pırpır Pakize öndekilerin konuşuklarını duymuştu.

— Ayol, dedi, karar aldık ama, bizim kararımız erkeklerimize karşı.. Yatak odalarımıza yahut da yataklarımıza ne düşmanlığımız var? Girersin yatağına, kuzu kuzu yatarsın!.. Kocan gelse bile yanına yüz vermezsin olur, biter.. Hadi diyelim ki erkektir, yüzsüzlük etti, uzandı yanına... Dönersin arkani uyursun... Sen niyete bak, niyete!.. Niyetini bozmadıktan sonra hiç bir şeye hiç bir şey ilâzım gelmez!.. Yeter ki kalbin bozuk olmasın!.. Annadın mı şekerim?..

Şemsi BELLİ

Dört yapraklı yonca!

BÜTÜN memleketin hayranlığı-
nı kazanan, gittiği her yerde
hararetle karşılanan meşhur
bir ressam, bir gün kendini tanı-
madan kravat satan bir dükkâna gi-
rer. Kim olduğunu söylememesine
rağmen, meşhur ressam içinden,
dükkân sahibinin kendisini tanıyıp,
gereken hürmet ve yakınlığı gös-
termesini arzu eder. Ancak, bu
meşhur ziyaretçinin kimliğinden
haberi olmayan dükkân sahibi, res-
sama karşı fazla bir ilgi göster-
mez.

Meşhur ressam genellikle yalnız
dolaşmazdı pek... Hayranlarından
kalabalık bir grup kendisine refa-
kat eder, bir yere gireceği zaman,
önceden biri gider, haber verirdi
hep. Nasıl olduysa bu defa yalnız-
dı meşhur ressam... Kimse gidip
önceden haber vermemişti. Dükkâ-
na girdiğinde almış olduğu ilgilî
göremeyince de, ister istemez şa-
şırmıştı biraz. Tutup ta, «Ben,
meşhur ressam Jizchak Bar Ho-
nig'im» diyemezdi ya!.. Evet, bunu
kendine yediremezdi ama, bir ara
fırsatını bulup ressamlardan bahse-
der, bu arada kendi ismini de söy-
leyiverirdi pekâlâ. İşte, dükkân sa-
hibi de kendisini görmüş, geliyor-
du yanma...

DÜKKÂN SAHİBİ — Buyurun?..
MEŞHUR RESSAM — Bir kra-
vat istiyorum.
DÜKKÂN SAHİBİ — Nasıl bir
şey olsun?
MEŞHUR RESSAM — Şöyle, sa-
natkâra yakışan cinsinden!..
DÜKKÂN SAHİBİ — Buyurunuz
mösyö... (Kravatları çıkarıp
önüne koyar)
MEŞHUR RESSAM — Şu masa-
nın üstüne çantamı koyabi-
lir miyim?... Resim boyala-
rıyla fırçalar var da içinde!..
DÜKKÂN SAHİBİ — Elbette,
buyurun mösyö..
MEŞHUR RESSAM — (Eline al-
dığı kravatı tetkik eder)
Çok zevkli bir desen..
DÜKKÂN SAHİBİ — Kravatları-
mızı birinci sınıf .desinatör-
lere hazırlatırız.
MEŞHUR RESSAM — Belli.. De-
senden biraz anlarım da...
Hattâ, bu işin mütehassısı-
yım da diyebilirim. Heh heh
he!..
DÜKKÂN SAHİBİ — Yaaa, mes-
lekdaşız demek?
MEŞHUR RESSAM — Hayır,
ben res...
TEZGAHTAR (araya girer) —
Mösyö Steiner, kasa lütfen..
1 Pfund 70.

Ephraim Kitchon dan bir Hikaye

BAK KİM BURADA?

Çeviren: ERGİN ORTAÇ

DÜKKÂN SAHİBİ (müşteriye)
— Teşekkür ederiz madam.
MEŞHUR RESSAM — Söyledi-
ğim gibi, ben...
DÜKKÂN SAHİBİ — Affedersi-
niz sözünüzü kestim, size
başka desenler de göstere-
yim.. Meselâ, şu sarı kravatı
nasıl buluyorsunuz?
MEŞHUR RESSAM — Biraz faz-
la göze çarpıyor... Buna
benzer bir kravatı Venedikte
mükâfat kazandığım sırada
görmüştüm.
DÜKKÂN SAHİBİ — Neden ca-
nım?... Bilâkis bence çok şık.
MEŞHUR RESSAM — Söyledim
ya, aynen böyle sarı bir kra-
vatı Venedikte mükâfatımı
alırken görmüştüm.
DÜKKÂN SAHİBİ — Venedikte
bulundunuz demek?
MEŞHUR RESSAM — Evet, ora-
da birincilik mükâfatı ka-
zanmıştım.
DÜKKÂN SAHİBİ — Birkaç yıl
önce biz de gitmiştik İtal-
ya'ya... Güzellğine hayran
olmuştuk. Hiç unutmam bir
defasında karıma, «Dwasc-
ha..» demiştim, «eğer ressam
olsaydım gelir, burada çalış-
sırdım...»
MEŞHUR RESSAM — Ben, res-
sam olarak birincilik mü-
kâfatı kazanmıştım Vene-
dikte.
DÜKKÂN SAHİBİ — Benim de
evde, kazandığım birkaç mü-
kâfat var... Bir tanesi vitrin
müسابakasından, diğer ikisi
ise jimnastikten. Gençliğim-
de iyi jimnastik yaptım...
Şimdi de her sabah yapıyo-
rum ya.. Yağmurlu havalara
hariç tabii. Her zaman söy-
lerim: Önce sıhhat!.. Doğru
değil mi?
MEŞHUR RESSAM — Doğru..
DÜKKÂN SAHİBİ — Bakın, şu
mavi de güzel.. Tok bir renk.

MEŞHUR RESSAM — Mösyö,
bir rengin tok olup olmadı-
ğını kimse benden daha iyi
bilemez.
DÜKKÂN SAHİBİ — Doğru söy-
lüyorsunuz.. Renk mühim
şeydir.. Bilhassa benim bran-
şımda olan biri için. Methet-
mek gibi olmasın ama, renk-
ten çok iyi anlarım. Eee, dile
kolay, tam yirmiyedi senel..
MEŞHUR RESSAM — Hayret!..
Bu işe sonradan başladınız
demek?
DÜKKÂN SAHİBİ — Ne müna-
sebet efendim, tam yirmiyedi
seneden beri bu işteyim.
MEŞHUR RESSAM — Yaaa, de-
mek her insanın mesleği yü-
zünden belli olmuyor!.. Me-
selâ, beni gören doktor zan-
neder.. Halbuki..
DÜKKÂN SAHİBİ — Hastanede
mi çalışıyorsunuz, doktor
bey
(Tam bu sırada telefon çalar)
DÜKKÂN SAHİBİ — Bir dakika,
müsaadenizle.. (Telefonla ko-
nuşup döner) Çok özür dile-
rim.. Evet, nerede kalmıştık?
Ha, tamam.. Geçenlerde bir
doktor fıkrası anlatmışlar-
dı.. Ama gücenmeyin sakın?..
Efendim, hastanın biri kendi-
sini muayene eden doktora,
«Sayın Profesör, benim za-
türree olduğuma emin mi-
siniz?..» diye sorduktan son-
ra, «Bir tanıdığımıza da, sen
zatürreesin demişlerdi, hal-
buki adamcağız tifodan öl-
dü...» demiş.
Bunun üzerine Profesör şu
cevabı vermiş: «Merak etme-
yin mösyö, siz zatürree ol-
muştunuz.. Şayet ölecek ol-
lursanız zatürreeden ölürsi-
nüz.» Hah.. hah.. Nasıl?
MEŞHUR RESSAM —
DÜKKÂN SAHİBİ — Size başka

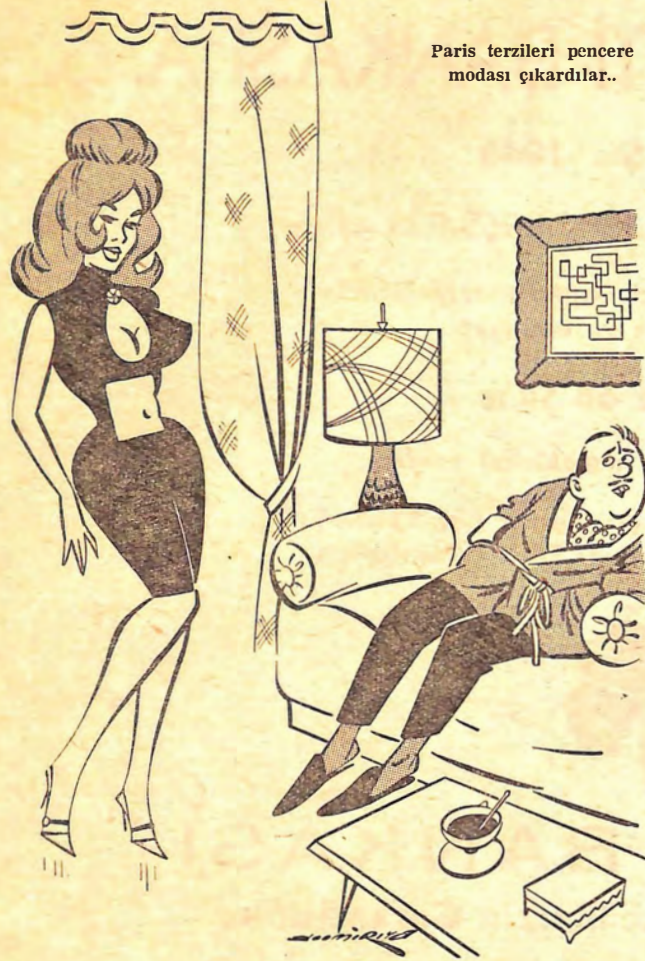
ne gösterebilirim sayın pro-
fesör?

MEŞHUR RESSAM — Resim
yapmak için tuval var mı?
DÜKKÂN SAHİBİ — Efendim?..
Tuval mi dediniz?
MEŞHUR RESSAM — Evet, ben
ressamım da.. Belki vardır
diye düşündüm.
DÜKKÂN SAHİBİ — Yok efen-
dim, ne arar bizde öyle şey!
MEŞHUR RESSAM — Durun!..
Öylece, hiç kimildadan du-
run.. Çok güzel! Profiliniz
fevkalâde..
DÜKKÂN SAHİBİ (Hiç kimilda-
madan) — Evet, birkaç kişi
daha böyle söylemişti.
MEŞHUR RESSAM — Hemen
bir portrenizi çizeyim..
DÜKKÂN SAHİBİ — İmkânsız,
o kadar işim çok ki..
MEŞHUR RESSAM — İki-üç da-
kıkacık canım. Kimse benim
kadar güzel portre çizemez.
DÜKKÂN SAHİBİ — Çok teşek-
kür ederim ama, evimde
resim o kadar çok ki.. İki ta-
ne salonda, bir tane de ço-
cuk odasında.. Resime çok
meraklıyım da!..
MEŞHUR RESSAM — Aman bu-
na çok sevindim..
DÜKKÂN SAHİBİ — Oğlum da
çok güzel resim yapar.. He-
nüz sekiz yaşında ama, öğret-
meni büyük kabiliyet diyor.
MEŞHUR RESSAM — Bir gün
geleyim de çizdiklerine baka-
yım.
DÜKKÂN SAHİBİ — Görseniz
şaşırsınız.. Okul tarihinde
böylesine rastlanmamış.
MEŞHUR RESSAM — Ben de
ressamım..
DÜKKÂN SAHİBİ — Oğlumun
aritmetiği de çok iyi..
MEŞHUR RESSAM — Ben, meş-
hur ressam Bar Honig'im.
DÜKKÂN SAHİBİ — Yalnız dil-
bilgisinde biraz zorluk çeki-
yor... Sorarım size, dilbilgi-
si pek mi önemlidir sanki?..
MEŞHUR RESSAM — Meşhur
ressam Jizchak Bar Honig..
Dünyaca meşhur Jizchak
Bar Honig'im ben.
DÜKKÂN SAHİBİ — Öğretmen-
ler dilbilgisinde hatâ yapmı-
yorlar mı yani?.. Heey!..
N'oluyor yahu?.. Bırakın bo-
ğazımı.. İmdaaa!.. Adam
öldürüyorlar.. İmdaaa!
MEŞHUR RESSAM — Bar Ho-
nik.. meşhur ressam... Dün-
yaca meşhur Bar Honig!..
Jizchak Bar Honig!
DÜKKÂN SAHİBİ — Durun,

KALENDER NİYAZI

Çizen: BURHAN

Paris terzileri pencere modası çıkardılar..

— Yok, ben kuranderden korkarım.. Kapat şu orta katın penceresini!..

durun.. Bar Honig mi dediniz?

MESHUR RESSAM — Evet, dünyaca meşhur Bar Honig...

DÜKKAN SAHİBİ — Olamaz. İmkânsız!

MESHUR RESSAM — Yemin ederim...

DÜKKAN SAHİBİ — Nasıl olur?.. Sahiden siz...

MESHUR RESSAM — Evet, Jizhak Bar Honig'in ta kendisiyim...

DÜKKAN SAHİBİ — Hayret doğrusu.. Bilseydim.. Gelin bir öpeyim sizi...

MESHUR RESSAM — Ha?..

DÜKKAN SAHİBİ — İnanamıyorum bir türlü.. Benim dükkânımda.. Getzl ile akrabalığınız var mı?.. Fırçacı Getzl Bar Honig ile?

MESHUR RESSAM — Evet, kuzenim olur... Neden sordunuz?

DÜKKAN SAHİBİ — Getzl ile okulda aynı sınıftaydık... Benim en iyi arkadaşım... Aman, ne güzel tesadüf!.. Siz herhangi bir müşteri gibi davrandığınız için çok özür dilerim. Ne isterseniz seçin alın.. Bütün dükkân emrinizde.. Dwascha, Dwascha.. Ayol koş, bak kim burada?.. Bizim Getzl'in kuzenil..

DWASCHA — (Kollarını iki yana açarak koşar.)

Çeviren: Ergin ORTAÇ

Otobüs

Maurice bindiği otobüste biletçiye bir kart gösterince adam,

— Bu ilk okul talebelerine ait bir abonman, geçmez! diye itiraz etti!

Bunun üzerine Maurice atıldı:

— Şu Allahın cezası otobüsünü ne kadar beklediğimi bari anladınız mı?

Bobi

Comtesse Princeamant'in evine çay içmeğe gelen misafirler, ortalıkta dolaşan bobi Hyrille'e iltifat üstüne iltifat yağdırıyorlardı.

— Hârika bir hayvan!

— Bu yaptıkları pek o kadar önemli değil, dedi evsahibesi, geçenlerde bobinin yemeğini unutmuşuz!

— Ne yaptı? diye sordu meraklı misafirlerden biri:

Evsahibesi ağzı kulaklarına gide gide:

— Şey! dedi. Bahçeye çıktı, biraz sonra ağzında bir «unutma ben!» çiçeği ile geri döndü.

İlan

Amerika'da bir güzellik enstitüsü gazetelere şöyle bir ilan vermişti:

«Müşterilerinizi sonradan tanıyabilmek için enstitümüze girmeden önce parmak izlerini alıyoruz!»

Meşhurlar! Güldürüyor!

Kadın ve aşk üzerine

Fark!..

BİR gün, meşhur Fransız yazarı Fontenelle'ye bir tanıdığı sorar: — Üstad, çeşitli milletlere mensup kadınlar arasında en önemli fark nedir sizce?

Fontenelle biraz düşündükten sonra, — Bence, der, en önemli fark, sevgilisi tarafından aldatıldığını öğrenen bir kadının o anda gösterdiği tepkidir. Meselâ, bir Fransız kadını, rakibesini.. İtalyan kadını, kendisine ihanet eden sevgilisini.. İspanyol kadını ise, ikisini birden.. Hem rakibesini, hem de sevgilisini öldürür. Alman kadını intihara teşebbüs eder.. İngiliz kadını ise, nişanı bozmakla yetinir. Fakat sonunda, hepsi de başka biriyle evlenir.

Erkek gibi!..

Çar Petro bir akşam ziyafette, karısına bir haber göndermek ister ve davetlilerden Fransız Asilzadesi Villerois'den bu işi rica eder.

Katerina'nın yatak odasına giren Villerois, Çarîçeyi yatakta bulunca önce duraklar biraz.. Hele, üzerindeki örtüyü açan Katerina'yı yatağın içinde çıplaklık görünce büsbütün şaşırır. Fransız Asilzadesinin bu hali, Katerina şuh bir kahkaha attıktan sonra,

— «Niye öyle bakıp duruyorsunuz?..» diye sorar. «Yoksa, pas olmağa mı yemin ettiniz?..»

Ertesi gün Çar Petro, Katerina ile Villerois'in münasebetini öğrenince,

— «Aferin, şu Fransız, der, tam bir erkek gibi davranmış dün gece!.. Ben de onun yerinde olsaydım aynı şeyi yapardım!»

Hususi olmuş!..

İtalya seyahatinden dönen Goethe, Christiana Vulpius adında bir kadına âşık olmuştu. Christiana ile tam onyediyıl beraber yaşayan ünlü şair, sonunda evlenmişti bu kadınla. Ancak, evlenmeden önce herkes onları çekiştirmiş, Goethe ile metresinin dedikodusu bütün Almanya'ya yayılmıştı.

O günlerde, Goethe'ye bir tanıdığı, neden hâlâ nikâhlanmadığını sorunca,

— «Aaaa, biz çoktan nikâhlandık!..» diye cevap vermişti ünlü şair. «Ama, nikâhımız resmi olacağına hususi olmuş!..»

Başka şeyler!..

Arnold Böcklin'in açtığı sergide, «Dalgaların Oyunu» tablosunu Zürih polisi müstehcen bulduğundan teşhirini yasak etmişti.

Bir gün, Gottfried Keller'e rasthyan Böcklin, polisin aldığı bu tedbir karşısında arkadaşının fikrini sorunca,

— «Hakikaten şaheser bir tablo..» diye cevap verir Keller. «Dalgaların arasında yıkanan çıplık kadınlar.. Canlı hissini veriyor âdeta. Ama, insan kötü maksatla bakarsa, aklına «başka şeyler» de gelebilir. Nitekim lâf aramızda, benim de aklıma bu «başka şeyler» gelmiyor değil hani!»

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A. Ş.

KURULUŞ : 1946

Sermayesi ve ihtiyatları : 26.965.000 - lira

Her nev'i dahili ve harici Banka muamelâtında
Sür'at, kolaylık ve emniyet

Yurt içinde 66 Şube

Dünyanın her yerinde muhabirleri vardır.

Tasarruf mevduatı için Nişantaşında tam konforlu
Apartman daireleri ve zengin Para İkramileri

GARANTİ BANKASI

Paranızın, İşinizin, İstikbâlinizin Garantisidir.

(AK—97)

Yüzünün çili için üzülüp öm-
rünü etme heder, «SAVAŞ ÇİL
İLÂCI» onları kolayca yok eder.

(İlançılık: 2833—96)

BOYLE GELMİŞ BOYLE GITMEZ

Yazan :

AZİZ NESİN

Bu eser, Türk Edebiyatında ilk otobiyografidir
Aziz Nesin bu kitapta kendi hayatını anlatıyor

Bir çağı anlatan bu kitabı, merak ve heyecanla,
elinizden bırakmadan okuyacaksınız

Fiyatı: 15 lira

DÜŞÜN YAYINEVİ: Cağaloğlu, Nuruosmaniye,
Atasaray 206 — İSTANBUL

(AK—98)

Akbaba

Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası

SAHİBİ :

Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:

Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

İDARE YERİ :

Divanyolu Klodfarer caddesi,
No. 8-10 Daire: 3. İstanbul

İLAN FİYATI: Kapak içi, san-
timi 20 lira, iç sayfalar 30
liradır.

Bu gazete Basın ahlâk yasa-
sına uymayı taahhüt etmiştir.

Fiatı : 100 kuruştur.

CEYMİS BONT

003 1/2

ÇİZEN

BULEN SEREN

9

SENİ GİDİ YA-
RAMAZ SENİ...
HADİ, İÇ BA-
KİTİM!

YEŞŞEEE...
ERKEK DEDİĞİN
BİR YUDUMDA
İÇER!

BONT İLE YONT, PSİKOLOJİK METOD-
LA AJANLARI YOLA GETİRMEĞE ÇALIŞIR.

SÖYLE BAKA-
LIM, HANGİ HE-
RİFLERİN HE-
SABINA ÇALI-
ŞIYORSUN?

HERİFLERE
DEĞİL... Bİ KA-
DINA ÇALIŞI-
YORUM!

SEMSİYENİN İÇİNDEKİ
003 1/2 TESTİRİNİ GÖS-
TERİR HEMEN!

Mac. Madara'nın itirafı:
Madara 003 1/2'u YE-YE
Kulübünün sahibi Belkis
Kavırır için çalışmıştır. An-
cak, Madara kendi payına
düşen 003 1/2'u Belkistan
alamadığı için, politikacı-
da bulunan 003 1/2'un peşi-
ne düşmüştür.

Madara'nın itirafı üzeri-
ne Ceymis Bont şu kararı
verir: «Hedefimiz YE-YE
Kulübü!» Bont ile Yont
«YE-YE-YE» diye coşarken,
politikacı da telefonla di-
rektifler verir.

ALO?... KADIL-
LAKIMI CEYMİS
BONT'UN VİLLA-
SINA GÖNDE-
RİNİ...

YE-YE-YE
YE-YE-YE
YE-YE-YE

ARABANIN EN EMNİ-
YETLİ YERİ BURASIDIR...
SEÇİM GEZİLERİNE ÇI-
KARKEN HEP BUR-
DA OTURURUM!

MADARA İLE YUNUS ARABANIN
EN EMNİYETLİ (BAGAJ) KIS-
MINA YERLEŞTİRİLİR.

İÇİNDE TEL-
SİZ VE OTU-
RACAK YERİ
BULUNAN BA-
GAJ KISMI...

KORKU-
YORUM
CEYMİS!

NEDEN KOR-
KUYORSUN?...
BENİM DOKU-
NULMAZLI-
ĞIM YOK KI!

ÖYLE YA...
DOKUNUL-
MAZLIĞI
OLAN PO-
LİTİKACI-
YI GÖRDÜK

ASLINDA SUZİ İŞİN İÇİNDE
KADIN OLDUĞU İÇİN KORKU-
YOR HAKLI MI, HAKSIZ MI,
ZAMAN GÖSTERECEK TABİ...

BASKENT'TE BAŞLA-
RA ÇOK ÖNEM VERİLİR...
BAŞINIZA UYGUN BİR ŞAP-
KA ALALIM ŞURADAN!

ERTESİ GÜN
BASKENT SO-
KAKLARINDA!

CADİLLAK ŞAPKACI-
NIN ÖNÜNDE DURUR.

ÉEEH, SİZİ BU ŞAP-
KAYLA HANGİ PARTİ GÖR-
SE ADAY GÖSTERİR...

ŞAPKACI NİN
(BİRİNCİ DERECE)
SELAM!

ŞÖFÖRÜKÜ
İKİNCİ DERE-
CEDE SELAM.

BAGAJDAKİLER
BİRŞEVLER FİSİL-
DIYOR!

BOŞ VER,
KLÜBE VARINCA
BİZ DE BELKİSİ
FİSİLDARIZ!

CEYMİS BONT İŞİN DAL-
GASINDA AMA, ASIL DAL-
GAYI MADARA İLE YU-
NUS ÇEVİRİYOR...

MADARA
FİSİLDİ-
YOR ZA-
TEN...

'ALO -TKD 275!..
CEYMİS BONT BEL-
KİSİ' BASTIRMA-
ĞA GELİYOR!

MADARA BAĞLI ELLERİYLE TELSİZİ
ÇALIŞTIRIR... YUNUS TA ABZİYLE
MİKROFONU TUTAR...

ALO!.. BEN, MAC MA-
DARA... YUNUS'LA BE-
RABER BONT'UN ELİ-
NE DÜŞTÜK...

ANCI KILIŞIN-
DAKİ TELSİZİ.

TENCERE-
NİN İÇİN-
DEKİ MİK-
ROFONDAN!

HAFTAYA;
ARPA EKTİM,
DARI ÇIKTI!

GAZOCABI BİĞİMİN-
DEKİ TELSİZ ALETTİ!

Tahliyeciler uğurlanınca böyle zamanlarda hep olduğu gibi o küskün, kıskanç sessizliğin, geride kalanları ezen, elle tutulacak ağırlığı çöktü.

Geçip giden günde hiçbir olağanüstülük yoktu. Yine o amansız kış akşamı, cezaevine erkenden bütün ağırlığıyla abanmıştı. Hükümlüler koğuşlarına çekildi. Kır bıçakla insan boğazlar gibi bir hırıltı, gıcır-tılı ses: Evet, Sultanahmet döneme-cinden tramvay tekerleklerinin dö-nerken raydo çıkardığı bu ürpertici ses, havanın nemli yoğunluğunda ta koğuşlardan duyuluyordu.

Tenekeden yapıma mangallarda, cezaevi yapımı maltızlarda fasulye tencereleri fokurdamaya, çaydanlık-lardaki sular kaynamaya başladı. Tavalardaki kızgın yağda yumurtla-r pişirilirdi.

Demir kapılar rezeleri üstünde açıldı, hiç de gıcırdamadan. Sayım için gardiyanlar koğuşlara geliyor-lardı. O akşam, baş gardiyanla bir-likte, kapı gardiyanı Zekeriya Ba-ba da sayıma gelmişti. Oysa Zeker-iya Baba, kapı gardiyanı olduğundan sayımlara hiç gelmezdi; görevi de-ğildi.

Sayımla biten koğuşlara baş gar-diyan,

— Allah kurtarsın arkadaşlar! di-yor. Mahkûmlar da,

— Sağol! diye bir ağızdan bağır-dıktan sonra başka koğuşa geçiyor-du gardiyanlar.

Beşinci kısmın üçüncü koğuşuna girdiler. Sıra olmuş hükümlüler-i saydılar. İki kişi eksik... Bir daha, bir daha saydılar, yine iki kişi ek-sik... Olmayanlar kimlerdi?

Baş gardiyan, elindeki defterden o koğuşdakilerin adlarını teker teker okudu. Olmayanlar anlaşıldı: Biri, kısa bir cezayı yatmak için gelmiş olan o saf köylü delikanlı, öbürü de üç yıla mahkûm o yakışıklı gençti. Anca köylü delikanlı onbeş günlük cezasını doldurup bu-gün tahliye olunmuştu. Tahliyeciler listesinde adı okunmuştu, herhalde gitmiş olmahtı ki, bugün onu gö-ren olmamıştı. Öyleyse bir eksik vardı: o da üç yıllık cezasını çek-mek için cezaevine yeni girmiş olan yakışıklı genç...

Başgardiyan,

— Helâlara bakın! diye buyurdu. Koğuş meydanıysa iki hüküm-lü helâlara gidip, helâ kapılarını ar-dına kadar açarak kimse olup olma-dığını yokladılar. Helâ kapıların-dan biri açılmıyordu, içerden man-dallıydı.

— Kim var içerde?

O saf köylünün iniltisi sesi du-yuldu.

— Çık ulan dışarı!..

— Sürğünüm var ağam, çıkamıyo-rum... İçim gidiyor...

— Çık ulan, yoklama var, başgar-diyan çağırıyor...

Saf köylü delikanlı, uçkurunu top-lyarak koğuşa girdi.

Başgardiyan,

— Neredeydin ulan? diye bağırın-ca, belki korkudan belki hastalı-ğından,

— Aman!.. diye inleyen delikanlı pantolonuna davranıp yine helâya koşmak için devindiyse de kolun-dan tuttular. İki hükümlü olup kıvr-anan saf köylü,

— İçim gidiyor başefendi, ayak-yolundan çıkamıyorum... dedi.

Bütün gün onu kimse görmemiş-ti. Çünkü çıkamadığı helâyâ kapa-nıp kalmıştı. Tahliyecilerin adları okunduğu sırada da helâyâ oldu-ğundan, adını duymamış olduğu anlaşıldı. Saf delikanlı, o gün tah-

20

liye olunacağını bile bilmiyordu.

Üç yıla hükümlü ne olmuştu? Büt-tün cezaevi arandı tarandı, ama bulunamadı. Hiçbir yerden kaçmış olamazdı. O gün tahliyeciler hiç eksiksiz kapıdan salıverilmişti. Üç yıla hükümlü delikanlının, o gün tahliye edilecek olan köylünün ye-rine tahliyecilerin arasında katılıp cezaevinden kaçtığı anlaşıldı. Kısa bir soruşturmadan sonra köylü de-likanlının bu suçta sorumlu olma-dığı anlaşılarak o da cezaevinden bırakıldı. Saf köylünün cezaevinden çıkarılması oldukça zor oldu. Kapı-altına gidecekken, birkaç kere or-tabahçeden geri dönpü kendini helâyâ attı. En sonunda bütün tutuk-lu ve hükümlülerin kahkahaları arasında, eli pantolon kemerinde kıvrılıp duran delikanlı, arkasın-dan itile kakıla, caddemaların ça-basıyla kapı dışarı edilebildi.

Başkasının yerine tahliye oluna-rak bir hükümlünün kaçmasında, otuz yıllık gardiyan, ak saçlı Zeke-riya Baba sorumlu görüldü. Suçu, çikkatsizlikti. İyi bir sicili olan otuz yıllık gardiyan ve mahkûmlara karşı çok sert ve insafsız olan Ze-keriya'yı savcılık, bu dikkatsizliğinden ötürü yargılamaya verdi. Onu kapı gardiyanlığından alıp, yöne-timde başka ve kolay bir işe ver-diler.

Cezaevinde hiçbir şey gizli kalamı-yacağı için, bir zaman sonra gerçek anlaşıldı ve diden dile fısıldandı. Bu düzeni kurup, üç yıla hükümlü yakışıklı delikanlıyı ceza-evinden kaçırta, Paşazâde Ferit Bey'di. Anasını Satan Süleyman'ın namus dışmanlığından yakışıklı genci kurtarabilmek için bu düzeni kurmuştu. Hasta olan saf köylüye, ilaç diye boyuna İngiliz tuzuyla hintyağı içirtmiş, onun iki-üç gün helâyâ kapanmasından yararlanan genç de cezaevinden kaçmıştı. Bu

TEK DELİK

işte Zekeriya Baba'nın da yardımı olduğu sanılıyordu. Yakışıklı genç, bir süre daha içerde kalsa, Anasını Satan Süleyman, Kız Cemil'e daha onaltı yaşındayken yapıldığı gibi, onu bir yolunu bulup eroine alıştı-racak, sonra da ona her istediğini yapacak, Kız Cemil'in yerini vere-cekti ona.

Eli pantolonunda inleyip kıvrı-narak tahliye olunan saf köylünün, yoluna dizilip her «yolun açık olsun arkadaşım!» diyen âdembabaya pa-ra dağıtışı herkesi şaşırtmıştı. Çün-kü bu köylü delikanlının parasız ol-duğu biliniyordu. Oysa, cezaevin-den çıkarken üstü aranınca cebinin para dolu olduğu görüldü. Hasta köylüye, niçin Paşazâde'nin hintya-ğı ve İngiliz tuzuyla tedavi etmiş olduğu böylece anlaşıldı.

Bir zaman sonra cezaevinde yayı-lan bir söylentiye göre, tahliyec-i olan bir başka mın yerine geçip ce-zaevinden kaçan yakışıklı delikan-lı da Ankara'ya gidip, aynı cezaevi-ne konulmaması ricasıyla savcılığa teslim olmuştu.

Dolandırıcılıktan sabıkalı yaşlı bir mahkûm çevresindekilere fısıldaya-rak anlatıyordu:

— Gençliğinde Paşazâde'nin ba-sından çok işler geçmiştir. Onun ilk cezaevine düştüğü günleri hatırlı-yorum. O zaman körpecek, parlak bir çocuktuk. Hapisane ağası da o zaman Tophaneli Tahtabacak Ke-mal'di. Bu Paşazâde, Tophaneli Tahtabacak'ın eline düştü. Tahtaba-cak Kemal gibi bir kıyıcı, gaddar herif daha gelmemiştir dünyaya...

O zaman Ferit Bey'e Paşazâde de-miyorduk daha... Bu hapisane bile yoktu, Mehterhane denilen yerdi hapisane, çoktan yıkıldı.

Paşazâde başından geçenleri hiç unutmadı. Zindanda olmuş bu iş... Tophaneli Tahtabacak Kemal, ceza-evinde rakibi olan Sarı Cevat'ı ziyar-et günü telde karısıyla konuşurken arkasından vurup öldürmüş, zinda-na atılmıştı. Sonra zavallı Ferit'i de zindana attırdılar. Hep bu Tah-tabacak namussuzunun oyunları... Ferit'i üstünde eroin var diye ken-di adamlarına ihbar ettirmiş. Fe-rit'in hiçbir şeyden haberi yokken cebine bir paket eroin koymuşlar. Zekeriya Baba o zaman da gardi-yandı, gençti. Çok sert, insafsızdı; şimdiki gibi. Ferit'in üstünü Zeke-riya Baba arıyor, eroini bulunca zindana atıyor. Zindanda Tophaneli Tahtabacak Kemal var; hem de pı-rangalı... Bütün gece zindanda bo-ğuşuyorlar. Tahtabacak Kemal'de şiş varmış. Karyola demirinin aya-ğını koparıp helânın mermerinde bir ay bileye bileye sıvırlıp şiş yap-mış... Zavallı Ferit... Paşazâde, ba-sından o gece geçenleri hiç unu-tmadı. Allah bilir ya, işin gerçeği anlaşılmadı, iki hafta sonra Tah-tabacak Kemal'i vurdurtan da Fe-rit'miş diye bir söylenti yayıldıydı. Zindandaki o gece Ferit'e Tahta-bacak arasında ne geçtiğini kimse bilmiyor. Ama ertesi gün onlara ye-mek götürülenler, ikisini de kan için-de bulmuşlar... Anladınız mı şimdi Paşazâde'nin bu dümenleri neden çevirdiğini?.. Zekeriya Baba'nın öyle gördüğüne bakmayın siz, sever Paşazâde'yi... Az şey değil, yirmibeş yıldır birbirlerini tanırlar.

Paşazâde Ferit Bey, sırtına kırılı battaniyeyi almış, kuru ot dolu şil-tesinin üstünde mektup yazıyordu.

Dasdane Kadri koğuşa girdi. Kan-bur omuzunda eski elbiseler, giyil-miş çamaşırlar, elinde de bir eski kuşakla, pijama ve ayakkabı var-dı. Frengili himmum sesileyle bağır-dı:

— Hırsız kardeşlerim, yankesici arkadaşlarım, dolandırıcı yoldaşla-rım, yolbağcı, kalpazan, tırnakçı, papelci, üçkâğıtçı, kaldırımcı, kap-kaççı omuzdaşlarım!.. Duyduk duy-madık demeyin sonra: Dasdane Kadri geldi kardeşlerim... Haniya, böyle bir fanilâ, halis yünden... Var mı isteyen? Şu pijamaya bakın kardeşler... Damatlık pijamadır bu, ipeklidir, yumuşacıktır, bunu giydin mi, gelin istemez kardeşlerim... Hır-sız, uğursuz takımı kardeşlerim, gece kışları!..

Paşazâde Ferit Bey'in yanına ge-len Dasdane Kadri,

— Ulan Paşazâde, dedi, şu yün fa-nilâyı al giy de kanın, liğin ısınsın...

Paşazâde Ferit Bey, iç cebinden, üstü gümüş işlemeli kara kehribar ağızlığını çıkarıp Dasdane'ya uzattı, fısıltılı bir sesle,

— Şunu okut Dasdane, dedi, iki papeli benim, üstü senin...

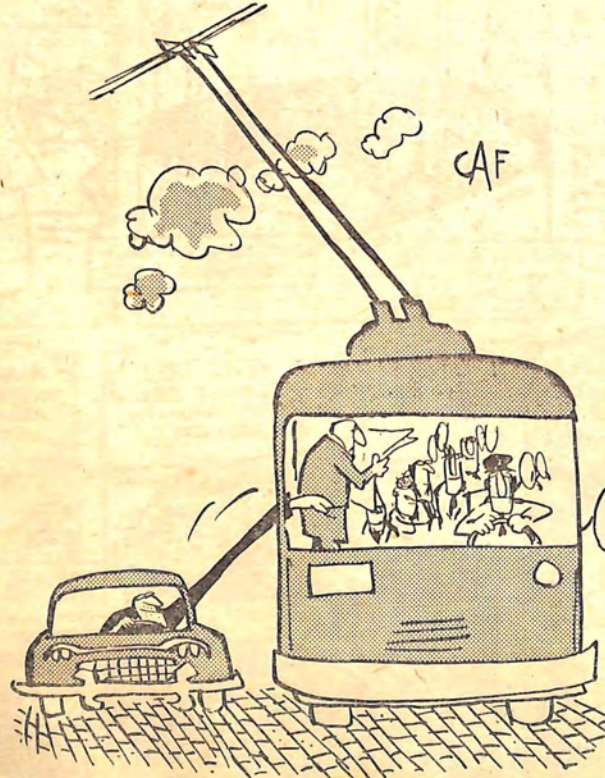
Ağızlığı elinde evirip çeviren Das-dane Kadri,

— Başüstüne moruk... dedi. Bağırmağa başladı:

— Haniya... Böyle bir asarıantika ağızlık... Var mı antika maldan an-layan?... Hırsız, uğursuz kardeşle-rim... Babamcı yavrularım... Kap-kaççı çocuklarım... Dasdane geldi...

— SON —

Otomobilli yankesiciler türedi. — Gazeteler —

Yazısız

Milletler Gülüyor

Çılgın

Yazısız

Yaşı geçkince, acıip tavırlı bir adam «Evlendirme Bürosu»ndan içeri girdi. «Müracaat» yazılı masaya yaklaştı, memura:
— Genç, güzel ve cazibeli bir genç kıza evlenmek istiyorum.
— Mesleğiniz nedir?
— Yok!
— Bakın mösyö, bu durumda sizle evlenmeği göze alabilecek kız çılgın olmalı!
— Vallahi, hiç farketmez!...

Sıra ile..

Ayakkabı tamircisi ressamın kapısını çalar, sanatkarın traşsız suratını görür görmez bağıır:
— Üç ay evvel size yaptığım pençenin parasını verin, yoksa...
Ressam, elini eskicinin omuzuna koyar:
— Bağırma arkadaş, her şeyin bir sırası var canım! acelen ne? Daha ayakkabının parasını öde-medim ki!...

Yazısız

Davet

Fransız edebiyatının meşhur simalarından Sacha Guitry'yi bir gün genç bir yazar namzedi ziyarete gelir. Tabii elinde bir tomar kâğıt vardır:

— Size piyeslerimden birini okumak istiyorum der.

Sacha Guitry yüzünü ekşitir:

— Önümüzdeki hafta bir gün evime buyrun, hem bir şeyler yer, hem de rahatça konuşuruz. Herhangi bir gün olabilir bu...

Bunun üzerine genç yazar:

— Bir dakika! der pazartesi Prens Murat'lara, salı Clermont-Tenierre kontuna, çarşamba Boni de Castellane'a, perşembe Gontaut-Biron'lara, cuma Kont Primoli'ye, cumartesi «.....» Konsolosluğuna, Pazar Uzès kontesine davetliyim. Öteki hafta olamaz mı?

— Ama öteki hafta pazartesi sütçüme, salı kasabıma, çarşamba fırıncıya, perşembe bakkala, cuma mezeciye, cumartesi ayakkabıcıma, pazar çinli pedikürçüme yemeğe davetliyim. Çok üzgünüm genç dostum, bu ziyareti daha öteki haftaya atsak!...

De Gaulle — Bana kendi şemsiyem yeter!..

Kibar dilenci

Hava çok soğuktu, rüzgâr yüzlere kamçı gibi iniyordu. Paris'te bu kış gününde sokaklar bomboştu.

Dilencinin biri yoldan geçen birine yaklaşıp:

— Mösyö, lütfen bana yüz frank verir misiniz?

— Siz çıldırmışsınız! Yüz yeni frank ha! Onbin eski frank eder. Bu parayla ne yapacaksınız?..

— Bir-bardak viski içeceğim!
— O kadar pahalı değil ki viski!

— Biliyorum mösyö, ama canım onu Riviera güneşi altında içmek istiyor!

Sınır

Üç, dört adam kahvede oturmuşlar harp hatıralarını anlatıyorlardı. Bir tanesi:

— Harp patlar patlamaz dedi, sınıra koşanların başında ben vardım!

Dinleyenlerden biri atıldı:

— Hangisine?

Dudaklar

Genç kız arkadaşına anlatıyor:

— Öyle esaslı bir flörtüm var ki sorma Suzy! Adı Gaston. Beni her öpüşünde, «Dudakların eşi yok!» diyor!

— Ha... Anladım, şu Gaston!

Delil

Yeni şair sevgilisine yeni yazdığı bir şiiri okuyordu. Birdenbire durdu:

— Sevgilim beni dinlemiyor, sun gibime geliyor!

— Hayır canım, pekâlâ dinliyorum!

— Ama esniyorsun?

— İyi ya! Seni dinlediğime bundan daha iyi delil bulunabilir mi?

— Tamam... Bu iyi!..

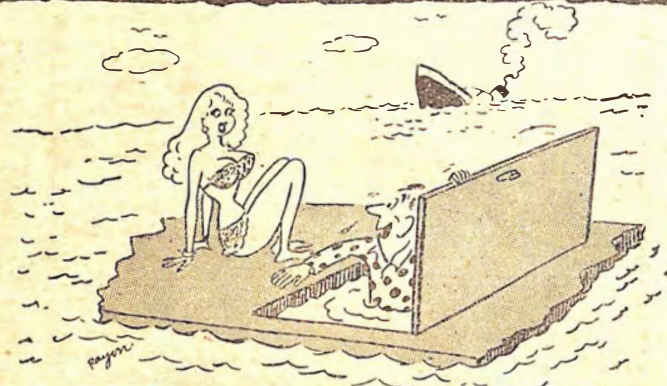
Dünya Karikatürleri

YAZISIZ

-SİZİN Mİ BAYAN ?..

-GİREBİLİR MİYİM ?..

DÖRT SİLİNDİRLİ ARABA !

Altinyıldız'ın meşhur Nisan-Ekim (yazlık) çeşitlerinden...

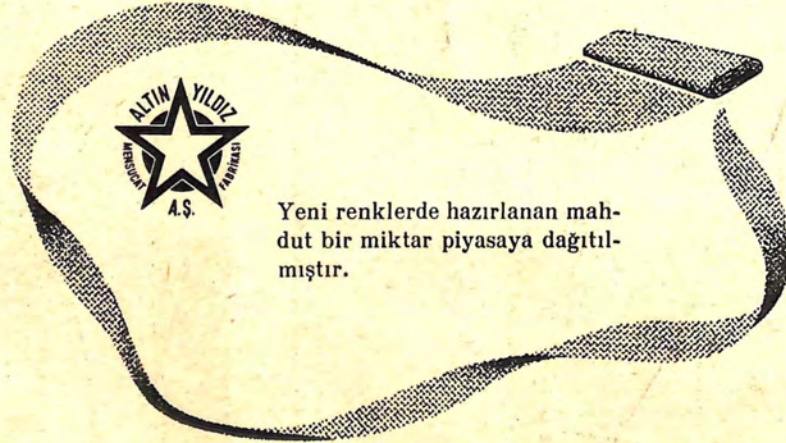

Yaz aylarında dahi yünlü
giymeyi tercih edenler için

ALTINYILDIZ MARMARA

(vigoureux)

Hem % 100 yün — Hem tüy gibi hafif

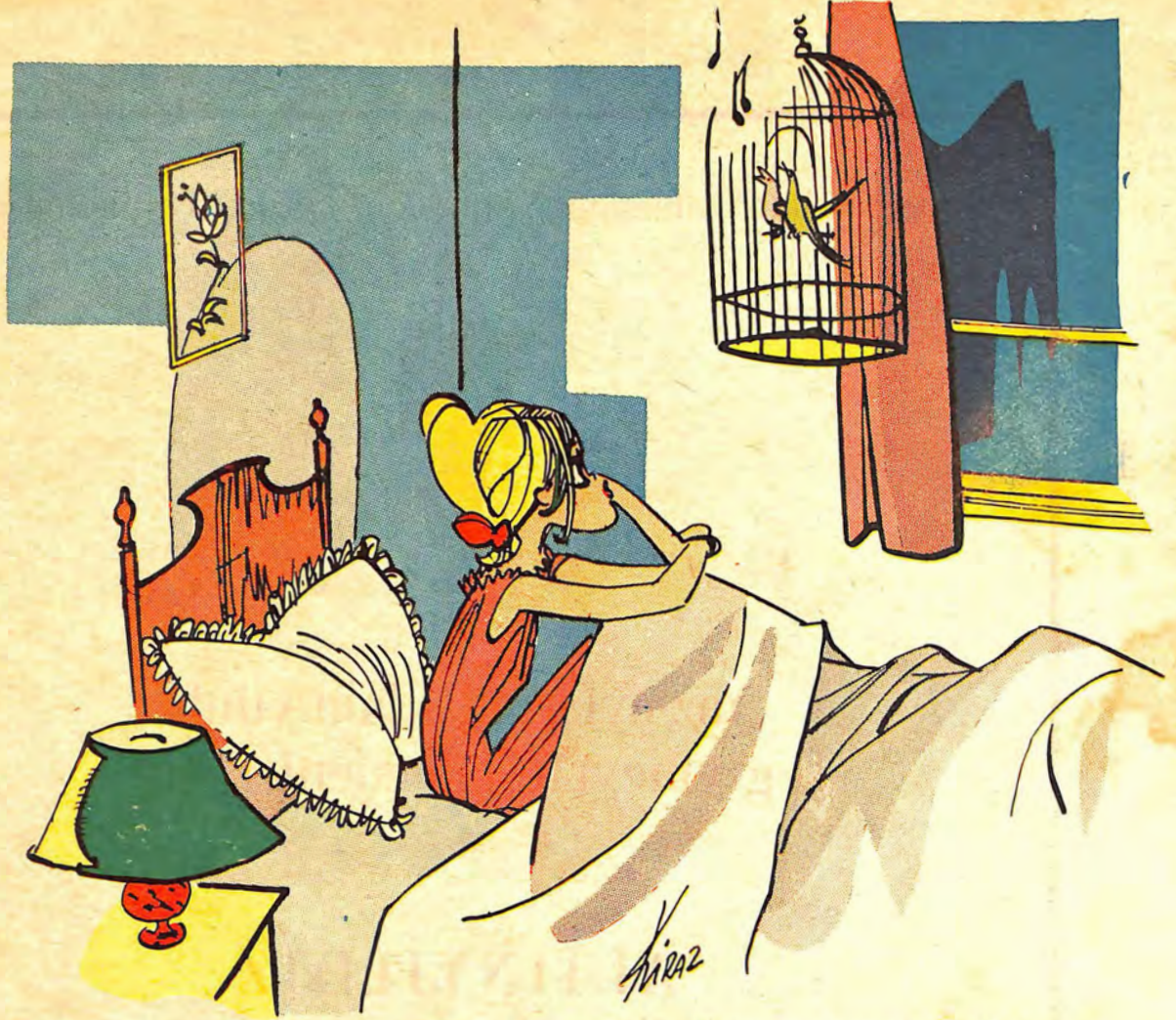
Yeni renklerde hazırlanan mah-
dud bir miktar piyasaya dağıtıl-
mıştır.

Altinyıldız

Avrupada aranan yerli kumaşlar

(Manajans: 947—99)

A K B A B A

-AVOL SUSUN BİRAZ, SABAHA KADAR NİŞANLIMLA DANSETTİM !

-YANLIŞ OLMASIN, BAKA BAKA
GİZEYİM KALB RESMİNİ!!

-SICAK BASTI... ÜSTÜME DAHA
HAFİF BİRŞEY ALAYIM !